

T.C.
KIRŞEHİR AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ
EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
FEN BİLGİSİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

**ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK
MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARI:
ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI**

SAFİYE SELİN FİDAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KIRŞEHİR

2024

T.C.
KIRŞEHİR AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ
EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
FEN BİLGİSİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

**ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK
MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARI:
ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI**

SAFİYE SELİN FİDAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

PROF. DR. ÖZLEM AFACAN

KIRŞEHİR

2024

KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI
ETİK BEYANI

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesini okuduğumu ve anladığımı ve Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Tez olarak sunduğum bu çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda bu konuda hakkımda yapılacak tüm yasal işlemleri ve aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim. / / 20....

Öğrenci
Safiye Selin FİDAN

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

Sayfa No

İÇİNDEKİLER DİZİNİ	I
TEŞEKKÜR.....	IV
ÖZET.....	V
ABSTRACT	VI
TABLolar DİZİNİ	VII
ŞEKİLLER DİZİNİ	VIII
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	IX
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Eğitim Nedir?	2
1.2. Öğretmenin Tanımı.....	3
1.3. Öğretmenlik Mesleği	4
1.4. Etkili Öğretmen	6
1.5. Başarılı Öğretmenin Mesleki Gelişimi	7
1.5.1. Eğitim Yeterliliği	7
1.5.2. Konu Bilgisi	7
1.5.3. Psikoloji Bilgisi.....	7
1.5.4. İyi Sağlık.....	7
1.5.5. Öğretmenin Hoş Kişiliği	7
1.5.6. Mizahçı Mizacı	7
1.5.7. Öğrenci ve Bilimsel Tutum.....	7
1.5.8. Farklı Öğretim Araçları Bilgisi	8
1.5.9. Araştırma Çalışmalarına İlgisi.....	8
1.6. Tutum.....	8
1.7. Tutum Oluşumu Teorileri	10
1.7.1. Öğrenme Yaklaşımı	10
1.7.2. Motivasyon Teorileri.....	11
1.7.3. Bilişsel-Duyuşsal Tutarlılık Teorisi	11
1.7.4. Benlik Algısı Teorisi.....	11
1.8. Tutumun Özellikleri	12
1.8.1. Tutumun Öğeleri.....	12

1.9. Öğretmenlik Mesleği ile Tutum Arasındaki İlişki.....	14
1.10. Öğretmen Tutumunun Boyutları	17
1.10.1. Öğretmenlik Mesleği	17
1.10.2. Sınıf Öğretmenliği	17
1.10.3. Çocuk Merkezli Uygulamalar.....	17
1.10.4. Eğitim Süreci	18
1.10.5. Öğrenciler	18
1.10.6. Öğretmenler	18
1.11. Araştırma Konusu ve Problemi	18
1.12. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	19
1.13. Sınırlılıklar.....	19
2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR	21
2.1. Yurt İçindeki Çalışmalar	21
2.2. Yurt Dışındaki Çalışmalar	25
3. MATERYAL VE METOT.....	29
3.1. Araştırma Modeli.....	29
3.2. Evren ve Örneklem.....	29
3.2.1. Örneklem Ait Demografik Bilgiler	29
3.3. Veri Toplama Aracı.....	35
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu.....	35
3.3.2. Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği	35
3.3.3. Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirilmesi.....	36
4. BULGULAR VE TARTIŞMA	41
4.1. Faktör Analizi ve Güvenilirlik Hesaplama Aşaması	41
4.1.1. Faktör Analizi	41
4.1.2. Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA).....	42
4.1.3. 1.Faktör ve 2. Faktör.....	45
4.1.4. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA).....	48
4.1.5. Güvenilirlik Hesaplama Aşaması	51
4.2. Tartışma	51
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	55
5.1. Öçek Geliştirmeye İlişkin Sonuç.....	55
5.2. Öneriler.....	55
5.2.1. Uygulayıcılara Öneriler.....	56

6. KAYNAKÇA	57
EKLER.....	67
EK-1.....	67
EK-2.....	68
EK-3.....	70
ÖZGEÇMİŞ.....	71

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans sürecimin başlamasında ve ders sürecinden bu zamana göstermiş olduğu sabırlı, hoşgörölü, anlayışlı, destekleyici ve sakin hali ile bana hep örnek olup yol gösteren değerli danışmanım Prof. Dr. Özlem AFACAN'a büyük bir içtenlikle teşekkür ederim. Danışmanımın yanında tezimin oluşması aşamasında katkıları olan değerli jüri üyelerim Prof. Dr. Neslihan ÖZBEK ve Dr. Öğr. Üyesi Hasan İNAÇ'a teşekkürlerimi içtenlikle sunarım.

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakóltesi'nde öğrenim gören ve çalışmamda bana yardımcı olan öğretmen adaylarına çok teşekkür ederim.

Bu zorlu süreçte bana her zaman güvenen, maddi, manevi her türlü desteği sağlayan, en büyük şansım olan aileme sonsuz teşekkür ederim.

Aralık, 2024

Safiye Selin FİDAN

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARI: ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI

Safiye Selin FİDAN

KIRŞEHİR AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
FEN BİLGİSİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

Danışman: Prof. Dr. Özlem AFACAN
Yıl: 2024 Sayfa: 71
Jüri: Prof. Dr. Özlem AFACAN
Prof. Dr. Neslihan ÖZBEK
Dr. Öğr. Üyesi Hasan İNAÇ

Bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını tespit etmek için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin Fen Bilgisi Eğitimi, Türkçe Eğitimi, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Matematik Eğitimi, Sınıf Eğitimi, Okul Öncesi Eğitimi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık anabilim dallarının 1, 2, 3 ve 4. sınıflarında öğrenim gören toplam 425 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Ölçme aracının geliştirilmesi süreci sırasıyla; kapsam geçerliliği için uzman görüşü alma, açımlayıcı faktör analizi ve doğrulayıcı faktör analizini içerecek şekilde üç aşamada gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin faktör yapısını ortaya çıkarmak için verilerin analizinde SPSS ve AMOS paket programından yararlanılmıştır. Geliştirilen ölçek iki faktörlü olup 5'li likert tipindedir. Bu faktörler "öğretmen özelliği" ve "sevgi ve değer" olarak isimlendirilmiştir. AMOS programı yardımıyla doğrulayıcı faktör analizi yapılmış ve iyilik uyum endeksleri 2 faktörlü ve 28 maddeden oluşan yapıyı doğrulamıştır. Ölçeğin güvenilirlik katsayısı Cronbach Alpha 0.925'dir.

Anahtar Kelimeler: Tutum, Öğretmenlik Mesleği, Ölçek Geliştirme, Öğretmen Adayları

ABSTRACT

MASTER'S THESIS

THE ATTITUDES OF PRE-SERVICE TEACHERS TOWARDS THE TEACHING PROFESSION: A SCALE DEVELOPMENT STUDY

Safiye Selin FİDAN

**INSTITUTE OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES
DEPARTMENT OF MATHEMATICS AND SCIENCE EDUCATION
SCIENCE EDUCATION PROGRAM**

Supervisor: Prof. Dr. Özlem AFACAN
Year: 2024 Pages: 71
Juries: Prof. Dr. Özlem AFACAN
Prof. Dr. Neslihan ÖZBEK
Assist. Prof. Dr. Hasan İNAÇ

The aim of this study is to develop a valid and reliable measurement scale to determine the attitudes of teacher candidates towards the teaching profession. The survey model was used in the study in many research methods. The study group consisted of 425 pre-service teachers studying in the 1st, 2nd, 3rd and 4th grades of Science Education, Turkish Education, Social Studies Education, Mathematics Education, Classroom Education, Preschool Education, Guidance and Psychological Counseling departments of Kırşehir Ahi Evran University Faculty of Education. The development process of the measurement scale was carried out in three stages, including obtaining expert opinion for content validity, exploratory factor analysis and confirmatory factor analysis, respectively. SPSS and AMOS package programs were used in the analysis of the data to reveal the factor structure of the scale. The developed scale has two factors and is a 5-point Likert type. These factors were named as “teacher characteristics” and “love and value”. Confirmatory factor analysis was performed with the help of the AMOS program and well-being fit indices confirmed the 2-factors and 28-items structure. The reliability coefficient of the scale is Cronbach Alpha 0.925.

Key Words: Attitude, Teaching Profession, Scale Development, Teacher candidates

TABLolar DİZİNİ

Sayfa No

Tablo 3.1.	Örneklemde Bulunan Öğretmen Adaylarının Cinsiyetlerine İlişkin Frekans Yüzde Dağılımı.....	30
Tablo 3.2.	Örneklemde Bulunan Öğretmen Adaylarının Mezun Oldukları Lise Türüne İlişkin Frekans Yüzde Dağılımı.....	30
Tablo 3.3.	Örneklemde Bulunan Öğretmen Adaylarının Öğrenim Gördüğü Anabilim Dalına İlişkin Frekans Yüzde Dağılımı.....	31
Tablo 3.4.	Örneklemde Bulunan Öğretmen Adaylarının Annelerinin Eğitim Durumuna İlişkin Frekans Yüzde Dağılımı.....	31
Tablo 3.5.	Örneklemde Bulunan Öğretmen Adaylarının Annelerinin Mesleğine İlişkin Frekans Yüzde Dağılımı.....	32
Tablo 3.6.	Örneklemde Bulunan Öğretmen Adaylarının Babalarının Eğitim Durumuna İlişkin Frekans Yüzde Dağılımı.....	32
Tablo 3.7.	Örneklemde Bulunan Öğretmen Adaylarının Babalarının Mesleğine İlişkin Frekans Yüzde Dağılımı.....	33
Tablo 3.8.	Örneklemde Bulunan Öğretmen Adaylarının Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeyine İlişkin Frekans Yüzde Dağılımı.....	33
Tablo 3.9.	Örneklemde Bulunan Öğretmen Adaylarının Aylık Ortalama Gelir Düzeyine İlişkin Frekans Yüzde Dağılımı.....	34
Tablo 3.10.	Örneklemde Bulunan Öğretmen Adaylarının Yaşadıkları Bölgeye İlişkin Frekans Yüzde Dağılımı.....	34
Tablo 3.11.	Örneklemde Bulunan Öğretmen Adaylarının Ailede Öğretmen Olma Durumuna Frekans Yüzde Dağılımı.....	35
Tablo 3.12.	Uzman Görüş Değerlendirme Formu.....	38
Tablo 4.1.	Madde Toplam Korelasyon Değerleri.....	41
Tablo 4.2.	KMO ve Bartlett's Testi Sonucu.....	42
Tablo 4.3.	Döndürülmüş Temel Bileşenler Analizi.....	43
Tablo 4.4.	İki Faktörlü Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği Faktörlerinin Özdeğerleri, Faktör İçerisinde Yer Alan Madde Sayısı, Faktör Varyansları, Faktör Eklendikçe Artan Varyans Değerleri.....	45
Tablo 4.5.	Birinci Faktörde Yer Alan Tutum Maddeleri ve Faktör Yükleri.....	46
Tablo 4.6.	İkinci Faktörde Yer Alan Tutum Maddeleri ve Faktör Yükleri.....	47
Tablo 4.7.	Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının İstatistiksel Değerleri.....	48
Tablo 4.8.	Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları.....	49
Tablo 4.9.	DFA ile Elde Edilen Madde Faktör Yükleri ve Açıklanan Varyanslar.....	50
Tablo 4.10.	Ölçek Boyutlarının Korelasyon Analizi Sonuçları.....	51

ŞEKİLLER DİZİNİ

	Sayfa No
Şekil 4.1. Ölçeğin Scree Plot Grafiği	44
Şekil 4.2. Doğrulayıcı Faktör Analizi Uyum Modeli Bulguları	48

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

Simgeler	Açıklama
f	: Frekans
%	: Yüzde
Sd	: Serbestlik Derecesi
χ^2	: Ki-Kare Uyum Testi
r	: Korelasyon Katsayısı
α	: Alpha Güvenilirlik Katsayısı
X	: Ortalama
N	: Katılımcı Sayısı
p	: Anlamlılık Düzeyi
β	: Regresyon Katsayısı
R^2	: Çoklu Açıklayıcılık Katsayısı

Kısaltmalar	Açıklama
MESGB	: Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığı
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
ÖMYTÖ	: Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği
ÖİTÖ	: Öğretmenliğe İlişkin Tutum Ölçeği
DFA	: Doğrulayıcı Faktör Analizi
KMO	: Kaiser-Meyer-Olkin
AMOS	: Yapısal Eşitlik Modellemesi Programı
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences (Sosyal Bilimler İçin İstatistiksel Paket Programı)
AFA	: Açıklayıcı Faktör Analizi
GFI	: Goodness-of-fit index (iyilik uyum indeksi)
CFI	: Comparative fit index (karşılaştırmalı uyum indeksi)
RMSEA	: Root Mean Square Error of Approximation (Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü)
SRMR	: Standardized Root Mean Square Residual (Standartlaştırılmış Ortalama Hataların Karekökü)
TLI	: Tucker-Lewis Index (Normlaştırılmamış Uyum İndeksi)
IFI	: Incremental Fit Index (Fazlalık Uyum İndeksi)

1. GİRİŞ

Bireyler gelecek için planlarını uygulamaya koymadan önce meslek seçiminde doğru karar vermeleri sonucunda mesleğe karşı olumlu tutum geliştirirler. Tutum, bütün sosyal etki düzeylerinde işlemeye devam eder. Günlük hayatta, iş hayatında, aile hayatında vb. alanlarda tutumlar insanların düşünce ve davranışlarını etkilemektedir. İletişim halinde olan insanların arasındaki tutum etkeni birbirlerini nasıl bildiklerini, birbirlerine nasıl tepki vereceklerini anlamada önemlidir. Ayrıca tutumlar insanların sosyal algılarını davranışlarını etkilemektedir. Bu nedenle de tutumlar araştırma konusu olmaktadır.

Arkonaç (2008) insanların, belirli bir grup kimliğiyle hareket ettiklerinde, bu durumun hem kendi grup üyelerine hem de diğer gruplara yönelik tutum ve davranışları biçimlendirdiğini ifade etmiştir. Gagne'ye (1985) göre tutum, kişinin belirli bir durum esnasında, davranış şeklini önceden oluşturduğu zihinsel durumdur. İnceoğlu'na (1993) göre tutum ise kişinin kendisi veya çevresinde ortaya çıkan herhangi bir konu, obje ya da olaya karşı bir deneyim, motivasyon ve bilgilerine dayanarak bilişsel, duygusal ve davranışsal bir tepki yönelimidir. Kağıtçıbaşı'na (1999) göre ise tutum bir bireye atfedilen ve onun bir psikolojik obje ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli biçimde oluşturan bir eğilimdir.

Bir ulusun gelişimi her zaman bilgiye dayanır eğitim ve pratik sonuçları yoluyla edinilir. Herhangi bir etkili eğitim sistemi veya eğitimci göz önüne alındığında, içeriğin sunulduğu kimliğe ve yüksek potansiyele sahip etkili öğretim stratejileri, kaliteli eğitim sisteminin temel direkleridir.

Eğitim sistemini oluşturan temel faktörlerden biri de öğretmenlerdir. Eğitim süreci içindeki girdi, çıktı, hedefler ne kadar belirleyici olsa da tek başına yeterli değildir. Öğretmenler sınıf içindeki düzeni sağlamada, hedeflere yönelik ders işleyişini sürdürmede, iletişimde iyi olmadıkça diğer unsurlar tek başına yeterli olmamaktadır.

Tüm Dünya ülkelerinde gün geçtikçe insanlar ve diğer tüm canlılar adına faydalı, yararlı değişimler gelişmektedir. Gelişen bu değişimler her alanda olduğu gibi eğitim için de gerçekleşmektedir. Bu gelişmeler doğrultusunda öğretmenler için gerçekleşen değişimler hem öğretmenin kendisini hem de toplumu şekillendirerek yön verir.

Öğretmenlik mesleği bireyin kendisine ve diğer bireylerin yaşamına yön veren önemli mesleklerden birisidir ve bu nedenle de öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum ve

tutumların olumlu olması hem bireyin kendisini hem de toplumun mutlu olmasını sağlayıp katkıda bulunacaktır.

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesinde öğretmenlik, 'devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği' (MEGSB, 1987) olarak tanımlanmıştır.

Tüm mesleklerin eğitimi için öncelikli olarak öğretmenlerin iyi bir eğitim alması şarttır. Bu durumun sağlanabilmesi de öğretmenlerin iyi bir eğitim almasında geçmektedir. İyi bir eğitim alan öğretmenler ise niteliklerinin artmasını sağlamaktadır. Öğretmenler niteliğinin artmasını sağlayan unsurlar hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim, alan bilgisi, genel kültür, öğretmenlik meslek bilgisi ve bireyin kişisel özelliklerinden oluşmaktadır. Ancak bunlar tek başına yeterli değildir. Aynı zamanda sabır, ilgi yetenek ve öğretmenliğe karşı tutumlar da önemli faktörlerdir.

Mesleki tutum, bireyin yaşamı ve mesleğine olan bağlılığıyla şekillenir. Kararlı ve olumlu bir tutuma sahip bir öğretmenin performansının da daha yüksek, çabasının ise daha verimli olacağı kesindir.

1.1.Eğitim Nedir?

Eğitim, insanın bilgi, yetenek, davranış kalıpları ve değerleri dahil olmak üzere potansiyellerini geliştirmeye yardımcı olan resmi veya gayri resmi bir uygulama anlamına gelir. Bu bağlamda öğretmenlerin, özellikle öğrencilerin zihinsel karakterlerini şekillendirmede ve karakter oluşturmada daha fazla sorumlulukları vardır.

Eğitim, faaliyet olarak insanlıkla beraber başlamıştır ve bireyi şekillendiren ilk eğitimciler ise aileden oluşmaktadır. Birey ailesi sayesinde yaşama koşullarını öğrenip hayatına yön vermektedir. Ancak ailede verilen eğitim tek başına yeterli değildir. Günün ihtiyaçları, günlük hayattaki yeni gelişim, değişim ve yenilenme ile planlı, programlı, amaçlı, örgütlü bir eğitime ihtiyaç ortaya çıkmıştır. Bu ihtiyaçların giderilmesi ise öğretmenler ile okullarda verilecek eğitim ile sağlanmaya başlamıştır.

Richardson (2003) eğitimin bir ulus inşa faaliyeti olduğunu anlatmıştır. Eğitimin kalitesi, öğretmenlerin yetenek ve verimliliğine bağlıdır. Öğretmenler iyi eğitilmiş, motive olmuş ve mesleklerine bağlıysa öğrenme geliştirilecektir.

Eğitim, öğrenmenin gerçekleşmesinde etkili olduğu bilinen birçok durumu içermektedir. Örnek verecek olursak; motivasyon, tutum, ilgi, problem çözme becerisi, öz-yeterlik ve öz-güvendir (Randel ve ark., 2000; Alsop, 2003).

Her kültür kendi eğitim sistemini yaratır. Her toplumda eğitim, o toplumun kültüründe var olan bilgi, deneyim ve değerlere göre şekillenir. Bu anlamda, eğitim anlayış ve uygulamaları içinde geliştiği kültüre özgüdür ve millidir. Eğitimi olmayan ve kendisini mensuplarına öğretmeyen bir kültür varlığını devam ettiremez (Özcan 2011).

Bireylerin, toplum ve dünyadaki değişme ve gelişmelere ayak uydurabilecek ve katkıda bulunabilecek bir biçimde yetiştirilmesi eğitim ile sağlanmaktadır. Ancak tek başına yeterli değildir. Eğitim sisteminin yanında, nitelikli bir öğretmen kadrosu da önemlidir. Öğretmenlerin nitelikli olması ne kadar gerekli ve önemli ise de yeterli değildir (Özden, 1999).

Hızlı değişme ve gelişmelere uyum sağlayıp katkı sunabilen bireylerin yetiştirilmesinde, eğitim sistemlerinin önemi büyüktür (Kültekin, 2006). Bu süreçte en önemli görev kuşkusuz öğretmenlere düşmektedir (Durmuşoğlu ve ark., 2009). Çünkü öğretmenler; toplumun gereksinim duyduğu tüm mesleklere insan gücü yetiştirerek ulusun geleceğini şekillendirmiş dolayısıyla toplumun en önemli görevlerinden birini yerine getirmiş olurlar (Aynal Kilimci, 2011).

Eğitim sistemi zincir şeklinde birkaç halkadan oluşmaktadır. Bu zinciri oluşturan önemli olarak görülen üç halka vardır. Bunlar 'öğrenci, öğretmen ve program'dır. Zinciri oluşturan halkalar birbiri ile nasıl iç içe geçip bir bütünü oluşturuyorsa eğitimi oluşturan unsurlar da bir bütünü oluşturarak işlevselliğini yürütüp etkililiğini ve verimliliğini devam ettirmektedir. Ancak bu unsurlardan herhangi birinde oluşan hata veya aksalık eğitimin bütünlüğünü bozmaktadır.

1.2. Öğretmenin Tanımı

Bir mimar nasıl ki yapı işi ile uğraşır estetik özelliklere dikkat ederek ihtiyaçlara cevap veriyorsa öğretmenler de öğrencileri şekillendirerek bir ülkenin gelecekte oluşacak ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmaktadır. Bu nedenle öğretmenlerin kaliteli insan gücünü oluşturup ülke kalkınmasını sağlaması, sosyalleşmeyi sağlayıp hem aile içinde hem de toplum içindeki huzuru sağlaması, kültürel unsurların yeni nesillere aktarılması ve daha birçok özellik bakımından önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir.

Öğretmenler, öğrencileri iyi vatandaşlar olarak geliştirebilecek ve şekillendirebilecek kişilerdir. Bu nedenle öğretmenler öğretmenlik mesleğine karşı daha yüksek tutum geliştirmeli, akademik performanslarında son derece başarılı olmalı ve gelecekte yüzleşmek için yaşam boyu becerilerini geliştirmelidirler.

Öğretmenlik mesleğinin bu kadar önemli bir meslek olması, literatürde yerli ve yabancı birçok uzman tarafından yeni tanımlar ortaya çıkarmıştır.

Çelikten ve ark. (2005)'na göre öğretmen öğretim aracıdır, sınav yapan, disiplini sağlayan, orta sınıf ahlakının savunucusu ve vekildir. Resmi kaynaklara göre öğretmenlik mesleği devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği (MEB, 1973) olarak tanımlanmıştır. Ayrıca literatürde öğretmenlik mesleğine yönelik birçok uzman ve akademisyenin tanımları bulunmaktadır.

Öncül (2000)'e göre öğretmen, resmi ya da özel bir eğitim kurumunda öğrencilerin öğrenme yaşantılarına kılavuzluk etmek ve yön vermek amacı ile görevlendirilmiş kişi olarak tanımlanmaktadır. Kavcar (1999)'a göre öğretmen, bir eğitim sistemindeki en önemli elemandır. Büyükkaragöz'e (1996) göre öğretmen, okul ve sınıf ortamını öğrenciler için eğlenceli ve uygun hale getiren, çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerinden faydalanarak düzenlediği öğrenme yaşantılarının içine, öğrencilerinin girmelerine yol gösteren ve istenilen tutum ve davranışların ne ölçüde kazanıldığını değerlendiren bir unsurdur.

Günümüzde öğretmenlik mesleği, eğitim sektörü ile ilgili olan sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik boyutlara sahip, alanda özel uzmanlık bilgi ve becerisini temel alan akademik çalışma ve mesleki formasyonu gerektiren, profesyonel statüde uğraşı alanıdır (Hacıoğlu ve Alkan, 1997).

1.3. Öğretmenlik Mesleği

Öğretmenliğin profesyonel bir meslek olarak ele alınmasında gerekli olan ölçütler ise Ballantine ve ark. (2018) tarafından şu şekilde derlenmektedir;

- Yeterlik ve lisans seviyeleri
- Adaylar için atama ve danışma programları
- Profesyonel gelişim desteği, imkân ve katılım
- Uzmanlaşma
- Karar vermede otorite olma
- Maaş ve tazminat
- Prestij ve mesleki sosyal imaj.

Bunlar öğretmenlik mesleğini tanımlamak için gerekli özelliklerin bütünü olmadığı gibi öğretmenlik ölçütlerinin hepsi de değildir. Ancak tartışmaya açık olsalar da uzmanlarca kabul edilen ölçütlerin en yaygın olanlarıdır (Ballantine ve ark., 2018).

Bir ülkenin kaliteli insan gücüne ihtiyacının sürekli olması, ülkenin gelişmesi, kalkınması, ekonomisi, siyasi yapısı gibi özellikleri eğitim sisteminin başrolü olan öğretmenler tarafından sağlanmaktadır. Öğretmenlerin bir ülkede etkisinin bu kadar çok olması bu mesleği icra eden bireylerin daha uzman olması gerektiğinin önemini vurgulamaktadır.

Bir toplum için öğretmenlik bu kadar önemli olunca bu mesleği yapacak bireylerin belirli bazı koşullar ile kriterleri yerine getirmesi gerekmektedir. Türkiye’de öğretmenliğin meslekleşmesini sağlayan başlıca koşullar ve ölçütler şunlardır:

1. Tanımlanmış bir hizmet alanı olma ve o alanda hizmet verme.
2. Verdiği hizmetten ötürü yetiştirdiği kişiye, ailesine, topluma, devlete karşı sorumlu olma.
3. Yeterince geniş ve yaygın bir hizmet alanına sahip olma.
4. Belirli bir uzmanlık bilgi ve becerisini gerektirme.
5. Örgün mesleksel eğitimden geçme.
6. Mesleksel kültüre sahip olma.
7. Mesleğe girişte belirli bir seçim ve denetimden geçme.
8. Toplumca ve devletçe meslek olarak tanınma ve kabul görme.
9. Mesleksel ahlak kurallarına sahip olma.
10. Meslek kuruluşları biçiminde örgütlenme.
11. Mesleksel amaçlı süreli yayın organına sahip olma.
12. Yasal, tüzüksel ve yönetmeliksel statü ve güvenceye kavuşma.
13. Sadece öğretmenlik mesleğinin öğrenimini görmüş veya yeterliklerini kazanmış olanların öğretmenlik yapmaya hak ve yetkileri olduğu kesin hükme bağlanmış olması şeklinde sıralanabilir (Uçan, 2000).

Öğretmenliğe yönelik geçmişte ve günümüzde yapılmış yerli ve yabancı birçok tanım bulunmaktadır. Bu tanımların her birinde öğretmenlik farklı açılardan incelenmiş ve incelenen özelliğın önemi vurgulanmıştır. Örneğın bir çalışmada öğretmenin öğrenci üzerindeki istendik yöne davranış değişikliği sağlamasından bahsedilirken başka bir çalışmada öğretme-öğrenme sürecinin planlanmasını ve uygulanmasını aktarmıştır.

Öğretmenlik mesleğinin tanımlarında öğretmenin okul ve sınıf ortamı içinde ve dışında da devam eden bir önemi olduğu bazı çalışmalarda ortaya konulmuştur. Öğretmen okul içinde meslektaş, memur olurken sınıf içinde rehberlik sağlayan, öğrenciye yol gösteren ve cesaretlendiren bir kişi olarak tanımlanabilir. Okul dışında ailenin bir üyesi

olurken sınıf dışında ise çevresinde bulunan diğer bireyleri geliştiren kişi olarak tanımlanabilir.

Öğretmenlerin mesleğine bağlı olarak bazı rolleri bulunmaktadır. Bu roller öğretmenlikle ilgili yeni çalışmalar ortaya koymuştur. Örneğin bazı çalışmalarda öğretmen değerlendirici, planlayıcı olarak görülürken bazı çalışmalarda sınıf içinde öğrenmeyi kolaylaştıran kişi olarak tanımlanmıştır. Ayrıca öğretmenin ülkenin kalkınması için gerekli olan insan gücünü yetiştiren, kişinin içindeki potansiyelini ortaya çıkaran kişi olmasından da bahsedilmiştir.

Toplumsal huzuru sağlayan bir meslek olarak öğretmenlik eğitimin önemli bir unsurudur. Bir ülkenin gelişmişliği, kalkınması, toplum içindeki huzur öğretmenlerin vermiş olduğu eğitim-öğretimle sağlanmaktadır. Bu nedenle bir toplumdaki eğitimin başarısı eğitim için yapılan yatırımlara, alt yapıya bağlı olduğu gibi öğretmenlere de bağlıdır. Öğretmenlik mesleğinin önemi bu kadar büyükken ülke içindeki öğretmen sayısının da artması kaçınılmazdır. Nitelikli, yetenekli öğretmenlerin yetiştirilmesi ve bireylerin öğretmenlik mesleğine yönlendirilmesi büyük önem arz etmektedir.

Bununla beraber, alan yazın incelendiğinde öğretmenliği meslek olarak seçme sebeplerinin üç ana başlık altında toplandığı görülmektedir: İçsel, özgecil ve dışsal motivasyon (Alberts ve ark., 2003; Watt ve ark., 2012; Balyer ve Özcan, 2014; Tomsik, 2016).

1.4. Etkili Öğretmen

Çoğu öğretmen verimli olarak kabul edilir. Ancak verimlilik tek başına yeterli değildir. Sadece etkili öğretmenler, öğrencilerin performanslarına yansıyan öğretim hedeflerine ulaşır. Genel olarak bahsedilecek olursa, etkili bir öğretmen;

- Öğrencileri tarafından sevilir ve sayılır, meslektaşları tarafından saygı duyulur ve üstleri tarafından takdir edilir.
- İddialarında mütevazıdır ancak eğitimin geliştirilmesinde güçlü bir katılımı vardır.
- Konusundaki son gelişmelerin farkındadır.
- Sınıf düzeyinde araştırma yapmaya ilgi duyar.
- Yaklaşımını, metodolojisini ve tekniklerini gözden geçirmeye isteklidir.
- Mesleki gelişim elde etmek için kendine güvenen, istekli ve yeteneklidir.
- Davranışlarının öğrencilerini etkileyeceğini anlar.
- İstenilen sosyal değişiklikleri getiren bir sosyal mühendistir.

1.5. Başarılı Öğretmenin Mesleki Gelişimi

1.5.1. Eğitim Yeterliliği

Bir öğretmenin belirli bir sınıfa ders vermek için bazı temel akademik yeterliliklere sahip olması gerekir.

1.5.2. Konu Bilgisi

Bir öğretmen konuya ilişkin kapsamlı bilgiye sahip olmalı ve öğrencilerinin öğretmenin konuya hakim olduğuna kolayca ikna olabilmesi için konuya ilişkin iyi bir hakimiyete sahip olmalıdır. Başarılı bir öğretmen olmak için bu gereklidir.

1.5.3. Psikoloji Bilgisi

Bir öğretmenin psikoloji bilgisine sahip olması gerekir çünkü bu, öğretmenin çocuğu anlamasına yardımcı olur.

1.5.4. İyi Sağlık

Atasözünde de ifade edildiği gibi: "Sağlam kafa sağlam vücutta bulunur". Bir öğretmen için son derece uygundur. Burada iyi sağlık, zihinsel ve fiziksel sağlığı ifade eder. Böylelikle bir öğretmen uzun bir süre boyunca verimli bir şekilde ders verebilir.

1.5.5. Öğretmenin Hoş Kişiliği

Öğretmenin hoş bir kişiliğe, sağlıklı bir fiziğe, uygun kıyafetlere ve başkalarıyla etkileyici bir şekilde konuşma tarzına sahip olması bu tanım kapsamındadır.

1.5.6. Mizahçı Mizacı

Öğretmenin neşeli ruh hali öğrenciyi aktif tutar ve esprili mizacı sınıfta uygun ortamı yaratır.

1.5.7. Öğrenci ve Bilimsel Tutum

Çalışkan olmayan ve konuya hakim olmaya çalışmayan kimse iyi bir öğretmen olamaz. Bir öğretmen çalışkan olmalı ve konu bilgisini artırmak için yeterli zamanını harcamalıdır.

1.5.8. Farklı Öğretim Araçları Bilgisi

Öğretmen farklı öğretim araçları hakkında tam bilgiye sahip olmalıdır, yani bunları nasıl çalıştıracığını ve öğretimini etkili hale getirmek için sınıfta ne zaman kullanacağını bilmelidir.

1.5.9. Araştırma Çalışmalarına İlgisi

Herhangi bir konuda iyi bir öğretmen olmak için, araştırma çalışmalarında iyi olmak gerekir (A study of attitude and work commitment of teachers towards teaching profession).

1.6. Tutum

Davranış bilimlerinde ölçmeye ve araştırmalara konu olan psikolojik değişkenlerden biri de tutumdur. Tutumların ölçülebilmesi tanımlanabilmesine bağlıdır. Tutum, belirli nesne, durum, kurum ya da diğer insanlara karşı öğrenilmiş, olumlu ya da olumsuz tepkide bulunma eğilimidir. Bu açıdan bakıldığında ilgilerle tutumlar birbirine benzer. Fakat ilgiler bir bireyin kendi etkinliklerine ilişkin duygu ve tercihleriyle sınırlıdır. Tutumlar ise, örneğin bir ahlaki değer yargısını onaylama ya da onaylamama gibisinden bir davranış eğilimine sahip olmadır (Tezbaşaran, 1997).

İnsan hayatını etkileyen psikolojik değişkenlerden birisi de tutumlardır. Bireyin günlük hayatta göstermiş olduğu olumlu ve olumsuz davranışların hepsinde tutum önemli bir yere sahiptir. Ancak bireyin göstermiş olduğu ilgi ile tutum birbiri ile aynı kavramlar değildir. Tutum tanımı birçok çalışmada farklı şekilde ifade edilmiştir. Örneğin çalışmanın birinde bilişsel, duyuşsal ve davranışsal bir tepki olarak tanımlanırken başka bir çalışmada davranışın şekillenmesinden önce oluşan zihinsel durum olarak ifade edilmektedir.

Tutum üzerine yapılan çalışmalar, öğretmenin verimliliğinin ve sınıf içi performansının büyük ölçüde mesleğe yönelik tutumuna bağlı olduğunu ortaya koymaktadır.

“Tutum” terimi psikologlar tarafından çeşitli şekillerde tanımlanmıştır.

Literatüre bakıldığında, tutum kavramı ilk olarak Allport (1935) tarafından çalışılmaya başlanmıştır. Ona göre tutum, “deneyimlerle oluşan, bireyin ilişkili olduğu tüm nesnelere ve durumlar üzerinde yönlendirici veya değişken bir etki yaratan zihinsel ve sinirsel bir hazır olma durumudur”.

Thurstone (1946), tutumu bazı psikolojik nesnelere ilişkili olumlu veya olumsuz etki derecesi olarak tanımlamıştır.

Britt'e (1958) göre bu, zihinsel bir tepki dizisidir.

Remmers ve ark. (1960)'na göre en basit tanım, bir şeyin lehine veya aleyhine olan bir duygudur.

Fishbein (1967) bireyin belirli bir nesne için veya ona karşı hareket etme eğilimi olarak tanımlar.

Good (1973) tutumu, "bir nesne, durum ya da değere karşı özel olarak tepki verme yatkınlığı ya da eğilimi; genellikle duygu ve hislerin eşlik etmesi" olarak tanımlamaktadır.

Tutum, kişinin sosyal çevresinde ve yaşantılarında yer alan belli olay ve olgular karşısında geliştirdiği ve gerçekleştirdiği psikolojik örgütlenmenin (hazırlık durumunun), kişinin kendi davranışlarını etkileyen bölümüdür (Güvenç, 1976).

Aşkar ve Erden (1987) ise tutum kavramını, "bir bireye ve onun bir psikolojik obje ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan bir eğilim" olarak tanımlamıştır.

Tutum, insanlar, gruplar, sosyal sorunlar veya daha genel olarak çevredeki herhangi bir olay ile ilgili olarak organize ve tutarlı bir duygu ve tepki biçimidir (Zarzoławski, 2019).

Smith'in belirttiği gibi, "Tutum, bir bireye atfedilen ve onun bir psikolojik obje ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan bir eğilimdir." (Akt. Kağıtçıbaşı, 2005).

Tutum, bilişsel, duyuşsal ve davranışsal boyutlarıyla (Kothandapani, 1971; Middlebrook, 1974; Breckler, 1984; Bagozzi ve Bumkiant, 1985; Anderson, 1988), davranışın önemli ve kritik bir yordayıcısı olarak görülen (Oppenheim, 1966; Kağıtçıbaşı, 1976) bir psikolojik yapıdır.

Erkuş (1994) tutum kavramını, "bir bireye atfedilen ve onun psikolojik olayla ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan eğilim" olarak tanımlamıştır. Erkuş, tutumun gücünün bilişsel, duyuşsal ve davranışsal öğelerin toplamından oluştuğunu belirtmiştir.

Kartal ve Afacan (2012) tutumu, sosyal öğrenme teorisinde model alma yoluyla öğrenme ile ilişkilendirmekte ve tutumların öğrenciler tarafından benimsenebileceğini ifade ederken, öğrencileri olumlu ya da olumsuz etkileyen öğretmenin mesleğe yönelik

tutumunun önemli olduğunu vurgulamaktadır ve öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının mesleğe başladıklarında davranışlarına yansımalarını belirtmektedir.

Tutumları doğrudan gözlemleyemsek de onları inceleyerek tutumlar hakkında bazı çıkarımlarda bulunabiliriz. Tutumlar doğrudan gözlemlenemez olsa da, kişinin duygusal durumunu anlayarak davranışlarını etkilediğini gözlemleyebiliriz.

Pek çok otorite, tutumların öğrenildiğini ve gizil olduğunu kabul eder. Tutumlar yaklaşma ya da kaçınma, isteme ya da istememe anlamına gelir. Bu nosyon, tutumların yönü ve yoğunluğunun olduğu görüşü ile ilgilidir. Tutumun öğrenilen gizil bir süreç olarak karakterize edilmesi tutumların değerlendirmeci davranışlar içerdiği ve tutumun etki-tepki yapısı arasında işleyen içsel bir faaliyetin bir parçası olduğu anlamına gelir. Eğer tutum bu içsel faaliyetin bir parçası ise, tutum bireyin anlamsal yapısının bir bölümüdür. Örneğin, iki kişi bir kavrama yönelik aynı tutuma sahip olabilir ancak bu kavramın anlamı bu kişiler için farklılıklar gösterebilir (Osgood ve ark., 1975).

Günümüz dünyasının eğitimi geçmişte olan eğitim sistemlerine göre daha önemli hale gelmiştir. Eğitim önemli ve değişimi kolay olmayan bir yapı olduğu için bu sistemi yürüten öğretmenlerin önemi bir kez daha ortaya çıkmıştır. Yeterli bilgi ve beceriye sahip olan bireylerin öğretmenlik mesleğine yönlendirilip gerekli donanımlara sahip olduktan sonra mesleği icra etmesi sağlanmaktadır. Ancak bu özellikler tek başına yeterli olmadığı için aynı zamanda bu mesleğe karşı oluşan duyuşsal tutum üzerinde de durulmaktadır.

1.7. Tutum Oluşumu Teorileri

Farklı psikologlar tutum oluşumunu kendi teorik perspektiflerine göre açıklamaktadır. Farklı tutum oluşumu teorileri farklı teorik yönelimleri temsil eder ve tutumu açıklarken öncelikle vurguladıkları faktörler bakımından farklılık gösterir.

1.7.1. Öğrenme Yaklaşımı

Hovland ve Janis (1953), öğrenilen diğer her şey gibi tutumları da alışkanlıklar olarak görmektedir. Diğer öğrenme biçimleri için geçerli olan ilkeler tutum oluşumunu da belirler. Öğrenme yaklaşımı genellikle tutumların sosyal öğrenme süreci yoluyla diğer kişilerden edinildiğini vurgular. Bu yaklaşımın tutum oluşumunda yaygın olarak rol oynayan temel ilkeleri ilişkilendirme, pekiştirme ve başlatmadır. Bu ilkelerin yanı sıra tutumlar doğrudan kişisel deneyimler sonucunda da oluşmaktadır (Baron ve Byrne, 1993).

1.7.2. Motivasyon Teorileri

Özellikle teşvik teorisi, bir kişinin kazancını maksimize eden tutumu benimsediğini savunur. Heider'in (1958) teorisine göre, benzerlik çekiciliği etkisi, kişinin başka bir kişinin ortak kaygı nesnelere ilişkin görüşlerine dair algıları arasında bir tutarlılık veya denge sağlama eğiliminden kaynaklanmaktadır.

1.7.3. Bilişsel-Duyuşsal Tutarlılık Teorisi

Rosenbarg (1960) insanların bilişlerini duygulanımlarıyla tutarlı hale getirmeye çalıştıklarını vurgulamaktadır. Bu teori, değerlendirmelerimizin inançlarımızı etkilediğini ileri sürer.

Festinger (1957), tutum-davranış tutarsızlığının iki temel kaynağına odaklanan uyumsuzluk teorisini önermiştir; 1. karar vermenin etkileri, 2. karşıt tutumsal davranışlarda bulunmanın etkileri.

1.7.4. Benlik Algısı Teorisi

Tutumlarımızın sadece kendi davranışlarımıza ve davranışın gerçekleştiği koşullara ilişkin algılarımıza dayandığını açıklar.

Craft (1950), deneylerin algının bireyin sosyal çevredeki kendi yerine yönelik tutumundan, prestij fikirlerinden ve algılanan nesneye yönelik ihtiyaç yoğunluğundan etkilendiğine dair kanıtlar sağladığını belirtti. Borich (1977), öğretmen tutumu ve algısı hakkında bir çalışmanın sonucunu öğretmeye karşı daha olumlu tutumlara sahip olan, öğretmede daha yüksek başarı beklentileri olan ve öğretmeye daha uzun süre bağlı olan öğretmenlerin, müdürlerini genellikle daha olumlu algıladıklarını; ayrıca öğrencileri daha potansiyel olarak özerk olarak algıladıklarını ve öğrencilerine karşı daha olumlu görüşlere sahip olduğunu ifade etmiştir.

Öğretmenin tarzı kaçınılmaz olarak inançlarından ve tutumlarından etkilenecektir. Bunlar şunları içerir:

- Sosyal gruplarda nasıl davranılacağına dair kültürel ve sosyal inançlar ve tutumlar.
- Öğretme ve öğrenmede bilginin rolüne dair inançlar.
- Öğrenmenin doğasına dair inançlar.
- Bilginin doğasına dair inançlar (Bhatt, 2001)

Öğretmenlerin inançları ve tutumları açıkça sınıf içi performansta gerçekleştirilecektir. Dersin planlanma ve yürütülme şekli, bir öğretmenin öğrenme görevine ve bilginin rolüne yönelik tutumu hakkında ipuçları verecektir.

1.8. Tutumun Özellikleri

Tutum kavramının daha iyi anlaşılması için tutumun özelliklerini belirtmekte fayda görülmektedir. Tutumun özelliklerini aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

1. Tutumlar öğrenilmiş eğilimlerdir.
2. Tutumlar kalıcı değildir, zamanla değişebilir, değiştirilebilir.
3. Bireyin davranışı ile tutumu arasında bir uyum, tutarlılık olması beklenmektedir.
4. Tutumlar nesne, kavram gibi belli bir odak noktasına sahiptirler.
5. Bazı tutumlar birbiriyle ilişkili iken, bazılarında ilişki olmayabilir.
6. Tutum psikolojik bir objeye ilişkindir.
7. Tutumlar reaksiyon vermeye hazır olmayı içermektedir.
8. Tutumlar güdüleme gücüne sahiptir, değerlendirme içerir.
9. Bir tutumun öğeleri arasında tutarlılık vardır. Güçlü ve aşırı tutumlarda bu tutarlılık daha fazladır.
10. Tutumların, yönü, derecesi ve yoğunluğu vardır.
11. Düşük derece ve yoğunluktaki tutumların değiştirilmesi kolay olabilirken, uzun süredir korunan tutumların değiştirilmesi ise oldukça zordur (Tavşancıl, 2008, aktaran: Gökçe, 2019)

Eagly'nin (2007) belirttiği gibi bilinçli veya bilinçsiz davranışsal, bilişsel ve duygusal ifade biçimi tutum kavramının öğelerini belirtmektedir. Bu bakımdan bu kavramlarında açıklanması ve irdelenmesi gerekli görülmektedir.

1.8.1. Tutumun Öğeleri

Tutum üç bileşenden oluşmaktadır. Bunlar; bilişsel öge, duyusal öge ve davranışsal öğeden oluşur ve bu öğeler birbirleriyle ahenk içindedir (Tunç, 2019).

1.8.1.1. Bilişsel Öge

Tutum sahibi olunan herhangi bir bireye, nesneye, duruma ve olguya ilişkin her türlü bilgi, düşünce, değer ve deneyimi barındıran öge tutumun bilişsel ögesidir. Bilişsel

öge ile ilgili yapılan en kapsamlı tanım ise kişinin tutum nesnesine ilişkin fikirleri, inançları ve tecrübeleri şeklinde ifade edilmiştir (Temizkan ve Sallabaş, 2009).

Bilişsel öge bireyin düşüncesine, inanç sistemine ve bilgiye dayanır. Yaşantı yoluyla elde edilen bilgiler yorumlanarak bireyin tutumunun oluşmasını sağlar. Bu nedenle birey ne kadar çok bilgi elde ederse tutumu da sürekliliğini sağlamış olur. Tutum ile doğru orantılı olarak değişkenlik gösterdiği söylenebilir.

1.8.1.2.Duyuşsal Öge

Kişinin tutum sahibi olduğu bir nesneye yönelik olumlu ya da olumsuz duyguları ve değerlendirmeleri ise tutumun duyuşsal ögesini oluşturmaktadır. Bir başka deyişle, bir objeyi olumlu/olumsuz değerlendiren kişi o objeye yönelik olumlu/olumsuz duygulara sahiptir (Kırgız, 2010).

Erdoğan (1999) duyuşsal ögeyi tutuma devamlılık kazandıran, tutumun itici veya şekillendirici faktörü olarak tanımlamıştır. “Tutumların oluşmasında duygusal ögenin baskın etken olması, çoğu zaman tutum oluşum sürecini kolaylaştırır, tepkinin biçimlenme sürecini çabuklaştırır” (İnceoğlu, 2010).

Tutumun duyuşsal ögesi, bilişsel ögeye göre daha basittir; yani kişi tarafından gösterilen olumlu veya olumsuz reaksiyona karşı bir ön eğilimdir. Ayrıca, kişide duygusal yönü ağır basan bir tutumun değişmesi daha zor olmaktadır (Aydın, 2017).

1.8.1.3.Davranışsal Öge

Bireyin tutum nesnesine ilişkin sözel veya sözel olmayan tepkilerini belirtmesi davranışsal ögedir. Tutumun varlığı, onu yansıttığı varsayılan bazı gözlenebilir davranışlardan anlaşılmaktadır. Özetle bireyin duyu ve düşüncelerine uygun hareket etme eğilimi tutumların davranış ögesini içermektedir (Tavşancıl, 2010).

Bireyi bir nesneye karşı olumlu veya olumsuz davranışlarda bulunmaya eğimli hale getirecek olan sahip olduğu inançları ve bilgileridir. İşte bireyin davranışlarında olumlu ya da olumsuz yönde oluşan bu son oluşum tutumun davranış unsurudur. Dolayısıyla kişi eğer herhangi bir nesneye karşı olumlu ya da olumsuz bir tutuma sahip ise o nesnenin gereği doğrultusunda olan davranışları sergilemeye hazır hale gelecektir (MEB, 2013).

Kişinin bilgi, duyu, tecrübe ve davranış yapısında meydana gelen değişimler, bilişsel, duyuşsal ve davranışsal ögeler arasındaki ilişkilerde de değişimler oluşturmaktadır. Bunun sebebi ise ögeler arasındaki birliktelik ve bütünlük ilişkisidir

(Kaya, 2019). Bireyin bir duruma karşı davranış eğilimi, davranışsal ögeyi belirtir. Bu davranış eğilimlerini gözlemlemek mümkündür. Bu davranışlar bireyin yaşantısı, değerleri ve söz konusu tutum objesiyle direkt bağı olmayan tutumları gibi birçok faktörün etkisiyle gerçekleşebilir. Davranışsal öge bünyesinde kuralcı davranış ve duygusal davranış olmak üzere iki tür davranış biçimi bulundurulur. Kuralcı davranışta, inanış ve bilgiye dayalı zihnin ve mantığın filtresinden geçerek gerçekleşen doğru davranış tutumları yer alırken, duygusal davranışta ise, tutumun olumlu veya olumsuz duyguların sonucu gerçekleşmesinden bahsetmek mümkündür (İnceoğlu, 2010).

Öğretmenlerin inanç ve tutumlarının sınıf içi eylemlerde ortaya çıkacağı açıktır. Dersin planlanma ve yürütülme şekli, öğretmenin öğrenme görevine ve bilginin rolüne yönelik tutumu hakkında ipuçları verecektir.

Öğretme stili; inanç, tutum, strateji, teknik, motivasyon, kişilik ve kontrolün karmaşık bir karışımıdır. Öğretme stilleri, öğretene ve öğrenenler arasındaki kişiler arası ilişkinin merkezinde yer alır. Ancak öğretme stilinin arkasında temel bir dizi faktör yatmaktadır. Bunlar şunlarla ilgilidir:

- Bilgi ve öğrenmeye yönelik tutumlar.
- Öğrenciler üzerinde kontrol sağlamak için tercih edilen araçlar.
- Sınıf etkinliklerini düzenlemenin tercih edilen yolları.
- Öğretimin kendisi hakkında olumlu ya da olumsuz duygular.
- Genel olarak eğitimin amacına ilişkin inançlar.
- Öğretmenin rol seti içinden gelen etkiler.
- Risk almayı destekleyen davranışlara ya da konformist davranışlara yönelik eğilimler.
- En iyi öğrenme yolları hakkındaki inançlar.
- Öğrenenlere yönelik tutumlar (Wright, 1987).

1.9. Öğretmenlik Mesleği ile Tutum Arasındaki İlişki

Öğretmenlik mesleği alan bilgisi, eğitim bilimleri, genel kültür ve yeteneğin yanında aynı zamanda olumlu bir tutum ve davranış da gerektirmektedir. Çünkü öğrenci öğretmenin göstermiş olduğu tutum ve davranışı görerek eğitim hayatını da etkiler. Aynı zamanda öğretmenler öğrencilerin tutumlarını da etkilerken kişiliğin şekillenmesinde de etkili olur.

Tutumlar büyük ölçüde davranışın yönünü belirler. Bilgiden daha çok tutumlar eylemi etkiler. Yaşamın birçok alanında tutum, eylemi belirlemede baskın bir rol oynar.

Tutumlar genellikle bir nesneye veya değere karşı tepki vermeye hazır olma durumu olarak tanımlanır.

Öğretmenlerin mesleki hazırlığı için tutum çalışması çok önemlidir. Bir öğretmenin öğretmen olarak görevini nasıl yerine getirdiği büyük ölçüde tutumuna, değerlerine ve inançlarına bağlıdır.

Öğretmenlerin tutumları yalnızca sınıftaki davranışlarını etkilemekle kalmaz, aynı zamanda öğrencilerin davranışlarını da etkiler. Öğrenciler açısından etkili ve üretken öğrenme, yalnızca öğretmenler mesleklerine karşı olumlu tutumlarla donatıldığında elde edilebilir. Ortaöğretimin niceliksel genişlemesi ve niteliksel iyileşmesi, doğru tipte öğretmenlerin seçilmesi sorununu gündeme getirmiştir. Bu, öğretmenlerin öğretim yeterliliklerinin iyileştirilmesini ve öğretmenlerde olumlu mesleki tutum aşılmasını gerektirir. Ortaöğretimin başarısı amaç ve hedeflerin tasarlanmasına değil, öğretmenlerin akademik ve mesleki hazırlıklarına bağlıdır. Öğretmenlerin mesleki hazırlıkları için, onların benimsedikleri tutumların incelenmesi çok önemlidir. Bir öğretmenin bir profesyonel olarak görevini nasıl yerine getirdiği, tutumlarına, değerlerine ve inançlarına bağlıdır. Olumlu veya elverişli bir tutum, öğretmenlerin işini yalnızca kolaylaştırmakla kalmaz, aynı zamanda daha tatmin edici ve mesleki olarak ödüllendirici hale getirir. Olumsuz veya elverişsiz bir tutum, bir öğretmenin öğretim görevini zor, daha sıkıcı ve tatsız hale getirir.

Öğretmenler, öğrencileri iyi vatandaşlar olarak geliştirebilecek ve şekillendirebilecek kişilerdir. Öğretmenlik mesleğine karşı daha yüksek tutum geliştirmeli, akademik performanslarında son derece başarılı olmalı ve gelecekte yüzleşmek için yaşam boyu becerilerini geliştirmelidirler.

Mesleki tutum, bireyin duyguları, davranışları ve mesleğe olan bağlılığıdır. Eğer öğretmen kararlıysa ve olumlu bir tutuma sahipse performansının daha iyi olacağı ve çabasının verimli olacağı kesindir.

Mesleğe karşı olumlu tutum geliştirmek yaratıcı düşünmeyi geliştirmeye ve öğrencileri motive etmeye yardımcı olur (Çeliköz ve Çetin; 2004). Başlangıç öğretmen eğitim programında benimsenen farklı öğrenme ortamı, öğretim materyalleri ve stratejiler de aday öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarındaki farklılıklardan sorumludur (Schibeci ve Riley, 1986; Mordi, 1991; Mckeachie, 1994). Öğretmenin sahip olduğu tutum türü, gerçekleştirilen işin ve öğretimin kalitesini etkiler. Öğretmenin tutumu, sahip olduğu yeterliliklerin izini taşır.

Öğretmenin konuya ve öğrenciye karşı tutumu, öğrencilerde öğrenme isteği yaratmada önemlidir. Öğretmenin sahip olduğu tutum türü, gerçekleştirilen işin ve öğretimin kalitesini etkiler.

Öğrenme bireyin yaşamı boyunca gerçekleştireceği bir süreçtir. Öğrenmeler okulda da sağlandığı için öğretmenler bu süreci kolaylaştıran kişilerdir. Öğretmenler, öğrencilerin davranışlarını daha iyi yaşama katkıda bulunan arzu edilen değişiklikleri yapmaları için etkilemektir (Odişke ve Nnaekwe, 2018). Öğretmenin eğitim sürecinde değişiklikleri yerine getirmek için alan bilgisi, eğitim bilimleri, genel kültür ve yetenek bilgisine sahip olması gerekmektedir. Bu bilgilerin herhangi birinde görülen hata veya aksaklık öğrencide istendik davranış değişikliğini sağlamayıp istenilen başarının elde edilememesine sebep olmaktadır.

Öğretmenler özverili, sabırlı, cesaretlendirici, hoşgörölü, anlayışlı, açık fikirli, tutarlı, uyumlu, güler yüzlü, espirili, yardımsever, adil olan ve mesleğini severek yerine getiren kişilerdir. Bu ve bunun gibi birçok öğretmen özelliği öğrencilerin de başarısını ve eğitim hayatını etkilemektedir. Örgütsel davranış kapsamında, bir sınıf ortamında olması gereken öğretmen davranışlarını belirleyen değişkenler incelendiğinde, bu değişkenlerden en önemlilerinden birinin öğretmenlerin mesleklerine karşı tutumları olduğu görölmektedir (Üstüner, 2006).

Öğretmenin ders anındaki davranışlarını belirleyen değişkenlere bakıldığında, önemli faktörlerden birinin de öğretmenlik mesleğini yapan bireyin bu mesleğe karşı tutumu olduğu görölmektedir.

Öğretmenlik mesleğinde tutum; öğretmenin mesleği icra ettiği dönemde hissettiği duyguları dışı vurdukları bir performanstır. Yüksek motivasyona sahip ve mesleğine karşı olumlu tutuma sahip öğretmenler öğrencilerine karşı iyi bir ilişki kurabilirler. Dolayısıyla sabır, özveri ve sürekli çalışma gerektiren öğretmenlik mesleğinde başarılı olabilmek için bu mesleği sevmek ve isteyerek yapmak önemlidir (Brown, 2001).

Öğretmenler mesleklerine yönelik olumlu tutumlara sahip olursa bu mesleği icra ederken araştırmacı olmaya, meydana gelen değişim ve yenilikleri sürekli takip etmeye dikkat eder. Öğrencilerine samimi davranarak motive ederler, tutarlı davranışlar sergileyerek ve üstlerine düşen görev ve sorumlulukları eksiksiz bir şekilde yapmaya çalışırlar. Dolayısıyla eğitim sisteminde, bireylerin meslek seçiminde sahip olduğu özellikler ve seçtikleri mesleğe yönelik tutumlarının önemli rol oynadığı söylenebilir.

Öğretmenlerin rollerini nasıl hissettikleri ve algıladıkları, bu rolde nasıl davrandıkları, öğrencilerle olan etkileşimlerine yansır (Saks ve ark., 2016).

Öğrenciler açısından etkili ve verimli öğrenme ancak olumlu tutuma sahip öğretmenler tarafından sağlanabilir. Bu nedenle öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumu, öğrencilerin öğrenmesi için önemli bir değişkendir (Pancholi ve Bharwad, 2015).

Öğretmenler mesleklerine karşı olumlu bir tutum geliştirirlerse, öğrencilerinin öğrenmeye yönelik içsel motivasyonunu kolayca geliştirebilirler, öğrencileri ile daha verimli bir iletişim kurabilirler ve öğrenme durumlarının çeşitlendirilmesine ve kişiselleştirilmesine daha fazla katkıda bulunabilirler (Zarzolawmi, 2019). Böylelikle öğrenciler için etkili ve verimli öğrenme, ancak arzu edilen tutuma sahip öğretmenler tarafından sağlanabilir (Kumar, 2016).

Öğretmenlerin mesleğe yönelik tutumlarının mesleklerini sevmeleri, mesleklerine bağlı olmaları, toplumsal olarak gerekli ve önemli görmeleri, değişen dünyaya uyum sağlayabilmeleri ve yenilenme bilincine ulaşmaları ile ilişkili olduğu belirtilmektedir (Karatekin ve ark., 2015; Yılmaz ve ark., 2017).

1.10. Öğretmen Tutumunun Boyutları

Tutumlar, belirli bir nesneyle ilişkili bir duygu derecesine sahiptir. Tutum, bir birey ile nesne arasındaki ilişkiyi ifade eder. Öğretmen tutumunda birey öğretmendir ve nesne mesleğidir. Öğretmen tutumu kapsamında, öğretmenlerin altı boyuta veya nesneye yönelik tutumu önemlidir. Bunlar öğretmenlik mesleği, sınıf öğretmenliği, çocuk merkezli uygulamalar, eğitim süreci, öğrenciler ve öğretmenlerdir.

1.10.1. Öğretmenlik Mesleği

Öğretmenin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumunun bu boyutu, mesleğe saygı, mesleği sevme, mesleği seçme vb. gibi çeşitli yönleri içerir.

1.10.2. Sınıf Öğretmenliği

Sınıf disiplini, sınıf iklimi, sosyal atmosfer vb. yönleri sınıf öğretimi boyutuna dahildir.

1.10 3. Çocuk Merkezli Uygulamalar

Öğretmenin çocuk merkezli uygulamalara yönelik tutumu, öğrencilerin özgürlüğü, öğrenci davranışı, öğrenci sağlığı, kaynakların mevcudiyeti vb. açılardan anlaşılabilir.

1.10.4. Eğitim Süreci

Öğretmen tutumunun bir nesnesi olarak eğitim süreci boyutu, ödül ve ceza sistemi, öğretim yöntemi, okul çevresi, öğrenci-öğretmen ilişkisi vb. gibi çeşitli yönleri içerebilir.

1.10.5. Öğrenciler

Öğretmenin öğrenciye yönelik tutumu, öğrencinin samimiyeti, öğrenci aktiviteleri, öğrenci-öğretmen ilişkisi vb. açılardan anlaşılabilir.

1.10.6. Öğretmenler

Öğretmenin öğretmenlere yönelik tutumu, öğretmenlerin nitelikleri, öğretmen liderliği vb. gibi çeşitli yönleri içerir (A study of attitude and work commitment of teachers towards teaching profession).

1.11. Araştırma Konusu ve Problemi

Öğretmen yetiştirme programları ne kadar önemli ise, aday öğretmenlerin seçimleri de o kadar önemlidir. Öğretmenlik mesleğini seçen adayların öğretmenlik mesleğine karşı olan görüşlerinin bilinmesi, öğretim etkinliklerinin düzenlenmesindeki önemli kriterlerden biri olarak görülmektedir. Eğitim-öğretim etkinliklerinin, programların niteliğinden uygulanmasına, zamandan kullanılan öğretim teknolojilerine, yönetim ve denetimden eğitim çalışanlarına kadar bir dizi önemli boyutu vardır. Öğretmenlik profesyonelliği gerektirir. Ancak bunun dışında öğretmenlik mesleği, bu görevi yapacak olan kişilerin bireysel görüş ve davranışları ile de yakından ilgilidir.

Bir eğitim sisteminin amaçlarına ulaşabilmesi o eğitim sisteminin alt sistemleri olan sınıflarda, belirlenen amaçlara ulaşılmasıyla mümkündür. Sınıfların belirlenen amaçlara ulaşabilmesi sınıflarda yapılan etkinliklerle ilgilidir. Bu noktada temel unsur öğretmen olmaktadır. Bir sınıf ortamındaki öğretmen davranışlarının öğrencilerin çeşitli boyutlardaki davranışları ile yakından ilişkili olduğu araştırmalarla ortaya konulmuştur.

Bu bağlamda öğretmenlik mesleği farklı açılardan (rol beklentileri, nasıl ve nerede yetiştirilmesi gerektiği, sahip olunması gereken nitelikler, iyi öğretmenin özellikleri...vb.) ele alınıp tanımlanmaktadır.

Öğretmenin ders anındaki davranışlarını belirleyen değişkenlere bakıldığında, önemli faktörlerden birinin de öğretmenlik mesleğini yapan bireyin bu mesleğe karşı tutumu olduğu görülmektedir. Bir öğretmen adayının öğretmenlik mesleğine yönelik

tutumunun ne olduğunun bilinmesi mesleğe karşı tutumunun ne olacağını tahmin edebilmemizi sağlayacaktır. Bu durum uygulamada son derece önemlidir.

Öğretmenlerin sınıftaki davranışlarını belirleyen unsurlarda önemli faktörlerden birinin öğretmenin mesleğe yönelik tutumunun olduğu görölmektedir. Bir öğretmen adayının öğretmenlik mesleğine karşı nasıl bir tutuma sahip olduğunu bilmek, o kişinin mesleğe yönelik davranışlarını da tahmin edebilmemize yardımcı olur. Bu, aslında oldukça önemli bir noktadır.

1.12. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Eğitim programları ve öğrenciler üzerindeki öğretmenlerin etkisi, diğer bileşenlerden çok daha yüksektir (Şişman, 2004). Bu noktada öğretmen adaylarının kendilerini mesleklerine karşı yeterli hissetmeleri ve mesleklerine karşı olumlu tutumlar beslemeleri gelecek nesillerin daha iyi yetiştirilmesinde önemli katkılar sağlayacağı sonucunu ortaya koymaktadır. Buna ek olarak, eğitimin niteliğini arttırabilmek açısından nitelikli bir öğretmen olmanın dışında, kazandığı yeterliği ve tutumu öğrencilere de aktarabilmelidir (Darling- Hammord ve Bransford, 2005).

Bu araştırmanın amacı eğitim kurumlarında çalışacak olan öğretmen adaylarının mesleğe karşı tutumlarını tespit etmek için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir.

1.13. Sınırlılıklar

Araştırma;

1. 2023-2024 eğitim-öğretim yılı,
2. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakóltesi uygulamanın yapılacağı ana bilim dalında öğrenim gören öğretmen adayları ile sınırlıdır.

2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

Mevcut tez çalışması ile ilgili daha önce yapılan çalışmalar geçmişten günümüze incelenmiş ve elde edilmiş bulgu ve sonuçlar araştırılan konu etrafında yeniden değerlendirilmesi yapılmıştır.

Alanyazında öğretmenlik mesleği tutum ölçekleri incelendiğinde genel olarak ölçek maddelerinin olumlu ve olumsuz maddelerden oluştuğu görülmektedir. Bazı ölçeklerin alt boyutları olduğu tespit edilmiştir.

2.1. Yurt İçindeki Çalışmalar

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum konusunda ülkemizde geliştirilen ilk ölçeklerden biri Aşkar ve Erden (1987) tarafından geliştirilen “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği”dir. Bu ölçek, Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi eğitim fakültelerinde öğrenim görmekte olan öğrenciler üzerinde yapılan uygulamalarla geliştirilmiş, altı olumlu, dört olumsuz maddeden oluşan 10 maddelik, tek boyutlu Likert tipi bir ölçektir. Geliştirildiği tarihten günümüze kadar bazı araştırmalarda (Temel, 1990; Pehlivan, 2004) kullanılmıştır. Bununla birlikte yakın zamanlarda öğretmenlik mesleğine yönelik çeşitli tutum ölçekleri de bazı araştırmacılar (Semerci ve Semerci, 1999; Erkuş ve ark., 2000; Demirci, 2002; Doğan, 2002) tarafından geliştirilmiş ve araştırmalarda kullanılmıştır.

Sözer (1996), öğretmen adaylarının tutumlarının ortaokul Not Ortalaması (GPA) ve mezun oldukları lise türleri açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediğini belirlemiştir.

Çapa ve Çil (2000) cinsiyetin hizmet öncesi öğretmenin öğretmenlik mesleğine karşı tutumu üzerinde etkili olmadığını ancak mesleği sevme ve mesleğe saygı alt boyutunda kadınların erkeklerden daha olumlu bir tutuma sahip olduğunu ortaya koydu. Ayrıca, 2. ve 4. sınıf öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasındaki farkın anlamlı olmadığını, ancak 2. ve 3. sınıf öğrencilerinin tutumları arasında anlamlı bir fark bulunduğunu belirlediler.

Hoşgörür ve ark. (2002) sınıf düzeyleri ile tutum arasında pozitif bir ilişki olduğunu, sınıf düzeyleri ve tutum arttıkça öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının da arttığını bulmuşlardır.

Oral (2004) tarafından yapılan “eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları” başlıklı araştırmada Semerci ve Semerci (1999) tarafından

“öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının ölçülmesi” amacıyla geliştirilen ölçek kullanılmıştır. Araştırma sonucunda cinsiyet, okunulan öğretmenlik programını tercih sırası, öğretmenlik mesleğini tercih nedeni değişkenleri açısından, eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları arasında anlamlı düzeyde farklılık gözlenmiştir (Oral, 2004).

Şenel (2004) ve arkadaşları tarafından yapılan “öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve kişilik özellikleri arasındaki ilişki” başlıklı çalışmada, öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları ölçmek amacıyla Erkuş ve ark. (2000) tarafından geliştirilen tutum ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, ortaöğretim alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans programlarında öğrenim görmekte olan öğrencilerin, başkalarına güvenme, yardım alma, destekleyici, hoşgörülü, temkinli, dengeli, duyarlı, kararlı ve sosyal olma gibi olumlu kişilik özellikleriyle öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlar arasında olumlu yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu saptanmıştır (Şenel ve ark., 2004).

Çakır (2005) tarafından yapılan “Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı ve Eğitim Fakülteleri İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı Öğrencilerinin Mesleğe Yönelik Tutumları ve Mesleki Yeterlik Algıları” başlıklı çalışmada Erkuş ve ark. (2000) tarafından geliştirilen Öğretmenliğe ilişkin tutum ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı ve Eğitim Fakülteleri İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı Öğrencilerinin Mesleğe Yönelik Tutumları ve Mesleki Yeterlik Algıları konusunda ele alınan değişkenler açısından anlamlı bir farklılığın olmadığı bulunmuştur (Çakır, 2005).

Karahan (2005)’ın orta öğretimde çalışan öğretmenlerin mesleki tutumlarını tespit etmek amacıyla İstanbul ilinde yaptığı araştırmanın sonucunda, öğretmenlerin orta düzeyde tutuma sahip olduklarını göstermektedir. Katılımcıların öğretmenlik tutumları ile medeni durum, aylık gelir, İstanbul’da yaşama süreleri arasında ilişki bulunmuştur. Araştırmanın diğer bulgularına göre ise öğretmenlik tutumlarıyla okul türü, branş, sınıf mevcudu, mesleki deneyim, mezun oldukları eğitim kurumu, mesleği isteyerek seçip seçmeme, görev yapılan kurumda çalışma süresi, çocuk sayıları, doğdukları yer arasında bir ilişki bulunmamıştır.

Bulut ve Doğar (2006), öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi çalışmasında beden eğitimi, fen bilgisi, sosyal bilgiler, Türkçe ve sınıf öğretmenliği lisans programına devam eden 865 öğretmen adayına anket uygulanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre öğretmen adaylarının öğretmenlik

mesleğine yönelik tutum puanları yüksek bulunmuştur. Araştırmanın diğer sonuçlarına göre, öğrenim gördükleri sınıf düzeyinde, Matematik Öğretmenliği bölümü dışındaki öğrencilerin birinci sınıfta mesleğe yönelik tutumları olumlu, son sınıfa devam eden öğrencilerden Matematik Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği bölümü dışındaki öğrencilerin mesleğe yönelim tutumları olumsuz olarak bulunmuştur.

Bozdoğan ve ark. (2007) hizmet öncesi öğretmenin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumunun mezun oldukları programın cinsiyeti ve türüne göre değiştiğini ortaya koymuşlardır.

Gürbüz ve Kışoğlu (2007) ve Pektaş ve Kamer (2011) yapmış oldukları çalışmada öğretmenlik mesleğine yönelik tutumda cinsiyetin belirleyici olduğunu bulmuşlardır. Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarına bakıldığında bayan öğretmen adaylarının tutum puanı ortalaması erkek öğretmen adaylarının tutum puanı ortalamasına göre anlamlı derecede yüksek çıkmıştır. İlgili alanyazında bu sonucu destekleyen Tanrıoğlu (1997); Johnston ve ark. (1999); Acat ve Yenilmez (2004); Özbek (2007); Güdek (2007)'in yapmış olduğu çalışmalar vardır. Diğer yandan farklı çalışmalarda da öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarda, cinsiyet değişkeniyle ilgili farklı sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Saracaloğlu ve ark. (2004); Bulut (2009); Hacıömeroğlu ve Taşkın (2010) cinsiyetin öğretmen adaylarında mesleklerine karşı tutumlarında herhangi bir fark yaratmadığını belirtmiştir.

Tanel ve Şengören (2007) tarafından geliştirilen “Öğretmenlik Mesleğine Bakış Açısı Tutum Ölçeği” Dokuz Eylül Üniversitesi Fizik Eğitim Ana Bilim Dalı öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla kullanılmıştır. Ayrıca cinsiyet, sınıf, üniversiteye giriş sırası, mezun oldukları lise türü, ailelerinde öğretmen bulunup bulunmaması, anne-babalarının öğrenim durumları gibi değişkenlerin etkisi belirlenmek istenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine tutumları olumlu bulunmuş ve değişkenler açısından anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Sınıf düzeylerine bakıldığında; birinci sınıftan dördüncü sınıfa kadar toplam tutum puanlarının düzenli olarak arttığı beşinci sınıfa gelindiğinde önemli bir düşme yaşandığı görülmüştür.

Çapri ve Çelikkaleli (2008) Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 250 öğretmen adayının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını cinsiyet, program ve eğitim fakültesi değişkenleri açısından araştırmışlardır. Çalışma sonucunda, öğretmen adaylarının tutumlarının cinsiyetten, diğer bir deyişle kadınlardan önemli ölçüde etkilendiği belirlenmiştir daha olumlu tutumlara sahip oldukları bulunmuştur.

Temizkan (2008) öğretmenlerin tutumlarının mesleklerine yönelmeleri genellikle meslekten keyif almaları, kendilerini işlerine adanmalarıyla ilişkilidir. Mesleklerinin sosyal olarak gerekli ve önemli olduğunun farkında olduklarını, mesleklerini ve böylece kendilerini sürekli olarak geliştirmeler gerektiğine inandıkları görüşündedir. Öğretmen adaylarının öğrenme deneyimleri, öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutumlar oluşturacak şekilde düzenlenmelidir.

Akkaya (2009) cinsiyet faktörünün öğretmen adayının öğretmenlik mesleğine karşı tutumunu etkilediği belirtmiştir. Türkçe Eğitimi Bölümünde görev yapan kadın öğretmen adaylarının tutumları ve akademik başarıları bakımından erkek öğretmen adaylarından daha başarılı oldukları ortaya çıkmıştır.

Bulut (2009) tarafından yapılan bir çalışmada ise eğitim fakültesi öğrencilerinin mesleğe yönelik tutumlarının eğitim gördükleri üniversiteye bağlı olarak araştırıldığında, anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya çıkmıştır. Pektaş ve Kamer (2011) araştırmasında bu sonucu destekleyen bulgulara ulaşmıştır. Pektaş ve Kamer (2011)'in çalışmasını uyguladığı üniversitelerde, eğitim fakültelerinde okuyan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları orta düzeyin üzerinde pozitif yönde çıkmıştır. Sonuçlar üniversiteler açısından karşılaştırıldığında ise istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Korkmaz ve Sadık (2011), ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin mesleki tutumlarını sosyo-demografik açıdan incelemiştir. 15 ilköğretim okulunda görev yapan 414 öğretmene “Öğretmen Tutumu Ölçeği” uygulanarak veriler elde edilmiştir. Araştırmanın bulgularından elde edilen sonuçlara göre, öğretmenlerin mesleklerine karşı tutumlarının genel olarak orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Erkek öğretmenlerin “İnsancıl Düşünsel Yaklaşım” boyutunda bayan öğretmenlere göre daha olumlu tutuma sahip oldukları, 40 ve üzeri yaş grubundaki öğretmenlerin mesleki sorumluluk ve ayrımcılığa karşı duyarlılıklarının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Ayrıca lisans tamamlama programı mezunu öğretmenlerin eğitim enstitüsü mezunu öğretmenlere göre, eğitim enstitüsü mezunu öğretmenlerin de diğer fakültele göre anlamlı derecede daha fazla mesleki sorumluluk sahibi ve ayrımcılığa karşı daha duyarlı oldukları görülmüştür. Öğretmenlerin mesleğe, öğrenci ve öğrenmeye karşı tutumları sınıf mevcutlarına göre farklılaşmazken, üst sosyo-ekonomik düzeydeki çevrelerde bulunan okullarda görev yapan öğretmenlerin öğrenci ve öğrenmeye karşı tutumlarının daha olumlu olduğu tespit edilmiştir.

Akbulut ve Karakuş (2011), öğretmen yetiştirme programı sırasında alınan pedagojik içerikli derslerin hizmet öncesi dönemde öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını nasıl etkilediğini belirledi. Bulgular hizmet öncesi dönemde öğretmenin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumunun olumlu olduğunu ortaya koymuştur.

Oruç (2011) bir devlet üniversitesi eğitim fakültesi öğretmen adayları ile öğretmenliğin bir meslek olarak algılanması üzerine yaptığı çalışmada adayların gelecekteki meslekleri için net olumlu tutumlara sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Aydın ve Sağlam'ın (2012) yapmış olduğu çalışmada eğitim fakültesi öğrencilerinin mesleğe yönelik tutumlarının eğitim aldıkları bölümlerine göre farklılaşp farklılaşmadığına bakılmıştır. Araştırma sonucunda farklı öğretmenlik bölümlerinde okuyan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur. Bu sonuç Tanrıoğen (1997), Oral (2004), Çapri ve Çelikkaleli (2008), Bozdoğan ve ark. (2007)'in çalışmalarını desteklemektedir.

Kimi çalışmalarda ise sadece öğretmenlik mesleğine yönelik tutumların incelendiği (Şahin, 1992; Erden, 1995; Gürbüzürk ve Genç, 1997; Erkuş ve ark., 2000; Oral, 2004; Üstün ve ark., 2004; Akpınar, 2004; Şeker ve ark., 2005) görülmüştür.

2.2. Yurt Dışındaki Çalışmalar

Austin (1979), öğretmen adaylarının tutumlarının, tutumları konusunda önceden test edilmemesi koşuluyla, öğrenci öğretmenlik deneyimi ile geliştirilebileceğini bulmuştur.

Osunde ve İzevbigie (2006), 400 ortaokul öğretmenin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumunu araştırmış, maddi ücret ve maaş ödemelerindeki gecikme nedeniyle öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine karşı olumsuz tutum sergilediklerini ortaya koymuştur. Kötü hizmet koşullarının, daha geniş olumsuz etkinin ve öğretmenin olumsuz kişisel ve mesleki davranışının, öğretmenin öğretmenlik mesleğine yönelik olumsuz tutumlarının faktörleri olduğunu bulmuşlardır.

Lasek ve Wiesenbergovala (2007), "Prospective teachers'attitudes to their profession" adlı çalışmada birkaç değişken açısından öğretmenlik mesleğine karşı tutumları belirlemek için 3. sınıf 136 öğretmen adayıyla çalışma yürütülmüştür. Öğretmen adaylarının ailesi öğretmen olanlar ve kadın öğretmen adaylarının tutumları diğerlerinden çok daha fazla olumlu bulunmuştur.

Gynanduru ve Kumar (2007), yüksek ve ortalama başarı gösterenlerin, düşük başarı gösterenlere kıyasla öğretime yönelik daha olumlu tutuma sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Dabat (2010), yaptığı çalışmada sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ve ilgili öğretim yeteneklerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Ürdün Al Zaytoonah Üniversitesi'nde öğrenim gören 122 öğrenci araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilere göre, öğrencilerin öğretmenliğe yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu, cinsiyet ve yaş değişkenleri açısından ölçekten alınan puanların istatistiksel olarak farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Alkhateeb (2013) tarafından yapılan çalışmada Katar'daki eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları belirlenmeyi amaçlanmıştır. 334 öğretmen adayına tutum ölçeği uygulanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, katılımcıların öğretmenlik mesleğine yönelik oldukça olumlu bir tutuma sahip oldukları belirlenmiştir. Ayrıca eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının lisans akademik başarılarını etkilediği görülmüştür.

Maliki (2013) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları incelenmiştir. Araştırmanın bulgularından elde edilen sonuçlara göre, öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine yönelik olumsuz tutuma sahip oldukları belirlenmiştir. Ayrıca elde edilen bir başka sonuç ise öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını artırmak, aldıkları maaşların yükseltilmesine bağlıdır.

Chakraborty ve Mondal (2014), "Attitude of Prospective Teachers towards Teaching Profession" adlı çalışmada öğretmen adaylarının cinsiyet, din, yaşadığı yer, kategori, akademik yeterlik ve konu akışı bakımından öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları incelenmiştir. Bu araştırmanın sonucunda öğretmenlik mesleğine karşı öğretmen adaylarının tutumları cinsiyet, din, yaşadığı yer, kategori ve konu akışına göre önemli bir farklılık göstermediği bulunmuştur, ancak akademik yeterlik bakımından anlamlı farklılıklar bulunmuştur

Hongkachern ve Memon (2020) yaptıkları çalışmada, Rajabhat üniversitesi eğitim fakültesindeki öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarını incelemiştir. Araştırmaya 30 öğretmen katılmış ve katılımcılara ölçek uygulanmıştır. Araştırmanın bulgularından elde edilen sonuçlara göre, öğretmenlerin öğretimsel özelliklerinin yüksek düzeyde olduğu, öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumların yüksek

düzeyde olduğu ve öğretmenlik mesleğinin toplumda değerli bir meslek olduğu bulgularına ulaşılmıştır.

3. MATERYAL VE METOT

Bu bölümde araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama aracı ve verilerin analiz edilmesi üzerinde durulmuştur.

3.1.Araştırma Modeli

Bu araştırma tarama modelindedir. Tarama modeli bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlayan çalışmalardır. Araştırmacıların bir evrenin tutumunu, görüşlerini, davranışlarını veya özelliklerini açıklamak için bir örneklem grubuna veya evrenin bütününe tarama uygulaması yaparak bilgi topladığı nicel araştırma desenidir (Creswell, 2016). Tarama modelinde bilimin gözleme kaydetme, olaylar arasındaki ilişkileri tespit etme, kontrol edilen değişmez ilişkiler üzerinde genellemelere varma ve bilimin tasvir fonksiyonu ön plandadır (Yıldırım, 1966). Bu işlemde tarama araştırmacıları anket veya görüşmelerden yararlanarak nicel veri toplar ve hipotezleri test etmek üzere sorulara verilen cevapları istatistiksel olarak analiz eder (Creswell, 2016).

Bu çalışmanın amacı öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını tespit etmek için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini; 2023-2024 eğitim - öğretim yılında Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi'nin farklı ana bilim dallarında öğrenim gören öğretmen adayları, örneklemi ise; Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Eğitimi, Sınıf Eğitimi, Türkçe Eğitimi, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Okul Öncesi Eğitimi, Matematik Eğitimi, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Ana Bilim Dallarında öğrenim gören 425 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme yöntemi, evrenin her bir üyesinin eşit ve bağımsız seçilme şansına sahip olduğu basit rastgele örneklemedir (Büyüköztürk, 2012).

3.2.1. Örnekleme Ait Demografik Bilgiler

Çalışma grubunda bulunan öğretmen adaylarının cinsiyet, mezun olunan lise türü, öğrenim görülen anabilim dalı, annenin eğitim durumu, annenin meslek durumu, babanın eğitim durumu, babanın meslek durumu, sınıf düzeyi, ailenin ortalama gelir düzeyi,

yaşanılan yer ve ailede öğretmen olma durumu ile ilgili yüzde ve frekans dağılımları aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 3.1. Örneklemde Bulunan Öğretmen Adaylarının Cinsiyetlerine İlişki Frekans Yüzde Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kız	343	80.7
Erkek	82	19.3
Toplam	425	100.0

Tablo 3.1. incelendiğinde örneklemde bulunan 425 öğretmen adayının 343'ü (%80,7) kız, 82'si (%19,3) ise erkektir.

Tablo 3.2. Örneklemde Bulunan Öğretmen Adaylarının Mezun Oldukları Lise Türüne İlişkin Frekans Yüzde Dağılımı

Mezun olunan lise türü	f	%
Anadolu Lisesi	285	67.1
Anadolu İmam Hatip Lisesi	42	9.9
Fen Lisesi	29	6.8
Meslek Lisesi	29	6.8
Sosyal Bilimler Lisesi	21	4.9
Diğer	19	4.5
Toplam	425	100.0

Tablo 3.2. incelendiğinde örneklemde bulunan 425 öğretmen adayından 285'inin (%67.1) Anadolu Lisesi'nden, 42'sinin (%9.9) Anadolu İmam Hatip Lisesi'nden, 29'unun (%6.8) Fen Lisesi'nden, 29'unun (%6.8) Meslek Lisesi'nden, 21'inin (%4.9) Sosyal Bilimler Lisesi'nden ve 19'unun (%4.5) ise diğer lise türlerinden mezun oldukları görülmektedir.

Tablo 3.3. Örneklemde Bulunan Öğretmen Adaylarının Öğrenim Gördüğü Anabilim Dalına İlişkin Frekans Yüzde Dağılımı

Anabilim Dalları	f	%
Fen bilgisi eğitimi	45	10.6
Matematik eğitimi	61	14.4
Okul öncesi eğitimi	39	9.2
Sınıf eğitimi	76	17.9
Sosyal bilgiler eğitimi	45	10.6
Türkçe eğitimi	79	18.6
PDR	80	18.8
Toplam	425	100.0

Tablo 3.3. incelendiğinde örneklemde bulunan 425 öğretmen adayından 45'inin (%10.6) Fen Bilimleri Eğitiminde, 61'inin (%14.4) Matematik Eğitiminde, 39'unun (%9.2) Okul Öncesi Eğitiminde, 76'sının (%17.9) Sınıf Eğitiminde, 45'inin (%10.6) Sosyal Bilgiler Eğitiminde, 79'unun (%18.6) Türkçe Eğitiminde ve 80'inin (%18.8) PDR Anabilim dallarında öğrenim görmektedir.

Tablo 3.4. Örneklemde Bulunan Öğretmen Adaylarının Annelerinin Eğitim Durumuna İlişkin Frekans Yüzde Dağılımı

Annenin eğitim durumu	f	%
Okuryazar değil	37	8.7
İlkokul mezunu	189	44.5
Ortaokul mezunu	69	16.2
Lise mezunu	92	21.6
Üniversite mezunu	38	8.9
Toplam	425	100.0

Tablo 3.4. incelendiğinde örneklemde bulunan 425 öğretmen adayından annesinin eğitim durumunda 37'sinin (%8.7) okuryazar olmadığı, 189'unun (%44.5) ilkokul mezunu, 69'unun (%16.2) ortaokul mezunu, 92'sinin (%21.6) lise mezunu ve 38'inin (%8.9) üniversite mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 3.5. Örneklemde Bulunan Öğretmen Adaylarının Annelerinin Mesleğine İlişkin Frekans Yüzde Dağılımı

Annenin mesleği	f	%
İşçi	22	5.2
Memur	23	5.4
Serbest meslek	6	1.4
Emekli	7	1.6
Ev hanımı	357	84.0
Diğer	10	2.4
Toplam	425	100.0

Tablo 3.5. incelendiğinde örneklemde bulunan 425 öğretmen adayından annesinin mesleğinin 22'sinin (% 5.2) işçi, 23'ünün (%5.4) memur, 6'sının (%1.4) serbest meslek, 7'sinin (%1.6) emekli, 357'sinin (% 84.0) ev hanımı ve 10'unun (%2.4) ise diğer meslek grubunda olduğu görülmektedir.

Tablo 3.6. Örneklemde Bulunan Öğretmen Adaylarının Babalarının Eğitim Durumuna İlişkin Frekans Yüzde Dağılımı

Babanın eğitim durumu	f	%
Okuryazar değil	9	2.1
İlkokul mezunu	122	28.7
Ortaokul mezunu	82	19.3
Lise mezunu	127	29.9
Üniversite mezunu	85	20.0
Toplam	425	100.0

Tablo 3.6. incelendiğinde çalışma grubunda bulunan 425 öğretmen adayından babasının eğitim durumunda 9'unun (%2.1) okuryazar olmadığı, 122'sinin (%28.7) ilkokul mezunu, 82'sinin (%19.3) ortaokul mezunu, 127'sinin (%29.9) lise mezunu ve 85'inin (%20.0) üniversite mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 3.7. Örneklemde Bulunan Öğretmen Adaylarının Babalarının Mesleğine İlişkin Frekans Yüzde Dağılımı

Babanın mesleği	f	%
İşçi	91	21.4
Memur	67	15.8
Serbest	70	16.5
Emekli	124	29.2
Diğer	73	17.2
Toplam	425	100.0

Tablo 3.7. incelendiğinde çalışma grubunda bulunan 425 öğretmen adayından babasının mesleğinin 91'inin (% 21.4) işçi, 67'sinin (%15.8) memur, 70'inin (%16.5) serbest meslek, 124'ünün (%29.2) emekli ve 73'ünün (%17.2) ise diğer meslek grubunda olduğu görülmektedir.

Tablo 3.8. Örneklemde Bulunan Öğretmen Adaylarının Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeyine İlişkin Frekans Yüzde Dağılımı

Sınıf düzeyi	f	%
1. Sınıf	123	28.9
2. Sınıf	122	28.7
3. Sınıf	104	24.5
4. Sınıf	76	17.9
Toplam	425	100.0

Tablo 3.8. incelendiğinde örneklemde bulunan 425 öğretmen adayından 123'ünün (%28.9) 1. sınıf, 122'sinin (%28.7) 2. sınıf, 104'ünün (%24.5) 3. sınıf ve 76'sının (%17.9) 4. sınıftan oluştuğu görülmektedir.

Tablo 3.9. Örneklemde Bulunan Öğretmen Adaylarının Aylık Ortalama Gelir Düzeyine İlişkin Frekans Yüzde Dağılımı

Ortalama gelir düzeyi	f	%
0-5000 TL	13	3.1
5001-10000 TL	33	7.8
10001-18000 TL	100	23.5
18001-25000 TL	94	22.1
25001-35000 TL	84	19.8
35001-50000 TL	60	14.1
50001 ve üstü	41	9.6
Toplam	425	100.0

Tablo 3.9. incelendiğinde çalışma grubunda bulunan 425 öğretmen adayından aylık ortalama gelir bakımından 13'ünün (%3.1) 0-5000 TL arasında, 33'ünün (%7.8) 5001-10000 tl arasında, 100'ünün (%23.5) 10001-18000 tl arasında, 94'ünün (%22.1) 18001-25000 tl arasında, 84'ünün (%19.8) 25001-35000 tl arasında 60'ının (%14.1) 35001-50000 tl arasında, 41'inin (%9.6) ise 50001 ve üstünde olduğu görülmektedir.

Tablo 3.10. Örneklemde Bulunan Öğretmen Adaylarının Yaşadıkları Bölgeye İlişkin Frekans Yüzde Dağılımı

Yaşanılan yer	f	%
Köy	53	12.5
İlçe	115	27.1
İl	144	33.9
Büyükşehir	113	26.6
Toplam	425	100.0

Tablo 3.10. incelendiğinde örneklemde bulunan 425 öğretmen adayının 53'ünün (%12.5) köyde, 115'inin (%27.1) ilçede, 144'ünün (%33.9) ilde, 113'ünün (%26.6) ise büyükşehirde yaşadığı görülmektedir.

Tablo 3.11. Örneklemde Bulunan Öğretmen Adaylarının Ailede Öğretmen Olma Durumuna Frekans Yüzde Dağılımı

Ailede öğretmen bulunma durumu (olma durumu)	f	%
Evet	174	40.9
Hayır	251	59.1
Toplam	425	100.0

Tablo 3.11. incelendiğinde örneklemde bulunan 425 öğretmen adayının 174'ünün (%40.9) ailesinde öğretmen bulunurken 251'inin (%59.1) ailesinde öğretmenin bulunmadığı görülmektedir.

3.3. Veri Toplama Aracı

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Öğretmen adaylarına cinsiyet, mezun olunan lise türü, öğrenim görülen anabilim dalı, annenin eğitim durumu, annenin meslek durumu, babanın eğitim durumu, babanın meslek durumu, sınıf düzeyi, ailenin ortalama gelir düzeyi, yaşanan yer ve ailede öğretmen olma durumu gibi bilgilerin yer aldığı kişisel bilgi formu verilmiştir.

3.3.2. Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği

Araştırma verilerinin toplanması 2023-2024 eğitim-öğretim yılında gerçekleştirilmiştir. Hazırlanan ölçek öğretmen adaylarına beşli likert tipi 48 maddelik form hazırlanarak online şekilde uygulanmıştır. Öğretmen adaylarına uygulanan 482 ölçek tek tek incelenmiş ve 57 tanesi eksik ve düzenli doldurulmadığı için değerlendirmeye alınmamıştır. Uygun görülen 425 ölçek değerlendirilmiştir.

3.3.3. Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirilmesi

Bir araştırmada geliştirilmesi amaçlanan tutum ölçeğinin hazırlanmasında bazı aşamaların izlenmesi gerekir. Bu aşamalar genel olarak şöyledir (Balcı, 1995; Tezbaşaran, 1996; Karasar, 2002).

1. Tutum Maddelerini Oluşturma Aşaması
2. Uzman Görüşüne Başvurma Aşaması
3. Sesli Düşünme
4. Geçerlik Çalışması
5. Faktör Analizi ve Güvenilirlik Hesaplama Aşaması

3.3.2.1. Tutum Maddelerini Oluşturma Aşaması

“Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları” ile ilgili tutum ölçeği geliştirilmeden önce, tutumun ne olduğu, tutum ölçeği çeşitleri ve tutum ölçeğinin nasıl hazırlanacağı hakkında geniş çaplı bir literatür araştırması yapılarak mevcut olan tutum ölçekleri incelenmiştir.

Tutum maddeleri oluşturulurken;

1. Bütün tutum maddelerinin olgusal durumları değil, istenilen veya istenilmeyenlerin ifadesi şeklinde yazılmasına dikkat edilmiştir.
2. Her bir maddenin açık, net ve konuya yönelik ifadeler içermesine dikkat edilmiştir.
3. Tutum maddelerinin yarısı olumlu yarısı olumsuz olacak şekilde düzenlenmiştir. Tutum maddelerinde yansızlık kuralı göz önüne alınarak olumlu ve olumsuz madde sayısının eşit olması sağlanmıştır.
4. Ölçek ‘Kesinlikle Katılıyorum’, ‘Katılıyorum’, ‘Kararsızım’, ‘Katılmıyorum’, ‘Kesinlikle Katılmıyorum’ olmak üzere 5’li Likert tipinde derecelendirilmiştir (Tavşancıl, 2002).

Ayrıca öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleği ile ilgili görüşlerini tespit etmek için 3 ve 4. sınıf fen bilgisi öğretmen adaylarından 50 öğretmen adayına kompozisyon yazdırılmıştır. Kompozisyonunda yer alan cümleler ayrıntılı bir şekilde incelenerek tutum maddelerine dönüştürülmüştür.

Daha sonra öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ile ilgili madde havuzu oluşturulmuştur. Bu madde havuzunda 70 tutum maddesi bulunmaktadır.

3.3.2.2. Uzman Görüşüne Başvurma Aşaması

Hazırlanan tutum ölçeğinin öğretmenlik mesleğine uygun olup olmadığını anlamak için farklı ana bilim dallarında eğitim vermekte olan uzmanlar ile görüşülmüştür. Bu uzmanlar 4 alan eğitimi, 2 eğitim bilimleri alanı ile 1 Türkçe alan eğitimcilerinden oluşmaktadır. Uzman görüş formu olarak Tablo 3.12’de gösterilen örnek maddelerin verildiği form kullanılmıştır.

Uzman görüşleri sonucunda tutum ölçeğinin madde sayısı 48 olarak güncellenmiştir.

Tablo 3.12. Uzman Görüş Değerlendirme Formu

	UYGUN	UYGUN DEĞİL	GELİŞTİRİLMELİ	AÇIKLAMA
Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları				
11. Öğretmen olma düşüncesi beni mutlu ediyor.	X			Madde ölçeğe uygundur.
66. Öğretmenlik önemli bir meslektir.			X	Madde ‘Öğretmenlik mesleği benim için en önemli meslektir.’ olarak geliştirilmeli.
51. Öğretmenlik sevilen beğenilen bir meslektir.			X	Herkes için geçerli mi?
46. Öğretmenlik herkes tarafından yapılabilen kolay bir meslektir.		X		Madde ölçeğe uygun değildir, çıkarılması gerekir.

3.3.2.3. Sesli Düşünme

Bu aşamada öğretmen adaylarının maddelerden anladıkları ile sorulmak istenin ne olduğu tespit edilmeye çalışılmıştır. 3 ve 4. sınıf iki fen bilgisi öğretmen adayları ile görüşmeler yapılmıştır. Araştırmacı ölçme aracının bir kopyasını öğretmen adayına vermiş, sesli olarak okuması ve ardından da okuduğu maddeden ne anladığını anlatmasını istemiştir. Bu aşama için esnek zaman verilmiştir.

3.3.2.4. Geçerlik Çalışması

5’li Likert tipinde hazırlanan “Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği”nin kapsam ve yapı geçerliliğine bakılmıştır. Ölçek son halini aldıktan sonra güvenilirlik için pilot çalışma yapılmıştır. Aday ölçek, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Eğitimi (50), Sınıf Eğitimi (84), Türkçe Eğitimi (83), Sosyal Bilgiler Eğitimi (53), Okul Öncesi Eğitimi (40), Matematik Eğitimi (76), Psikolojik Danışma ve Rehberlik (96) Ana Bilim Dallarında öğrenim gören 482 öğretmen adayına uygulanmıştır. Uygulanan tutum ölçeğinde, 8 olumsuz, 40 olumlu tutum maddesi bulunmaktadır. Daha sonra öğretmen adaylarının olumlu maddelere verdikleri cevaplar ‘Kesinlikle Katılıyorum (5)’, ‘Katılıyorum (4)’, ‘Kararsızım (3)’, ‘Katılmıyorum (2)’, ‘Kesinlikle Katılmıyorum (1)’; olumsuz maddelere verdikleri cevaplar ‘Kesinlikle Katılıyorum (1)’, ‘Katılıyorum (2)’, ‘Kararsızım (3)’, ‘Katılmıyorum (4)’, ‘Kesinlikle Katılmıyorum (5) olacak şekilde ilgili veriler SPSS 24 Paket Programına aktarılmıştır. Veriler aktarıldıktan sonra uç verilere bakılmış ve 57 öğretmen adayının verileri sıkıntılı olduğu için veri setinden çıkartılmıştır. Bu sebeple örneklemdaki öğretmen aday sayısı 425 olmuştur.

3.3.2.5. Faktör Analizi ve Güvenilirlik Hesaplama Aşaması

Bulgular kısmında ayrıntılı olarak yazılmıştır.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Öncelikle 48 maddelik tutum ölçeğindeki her bir maddenin benzer davranışları ne ölçüde örneklediğini belirleme, alınan puanlar ile ölçeğin toplam puanı arasındaki ilişki (madde-test korelasyonu) hesaplanarak yapılmıştır. Tablo 4.1. incelendiğinde ölçekte yer alan tüm maddeler için madde-toplam korelasyon değerlerinin 0.240 ile 0.692 arasında değiştiği görülmektedir. Burada madde toplam korelasyon değeri 0.40'dan küçük olan toplam 8 tutum maddesi ölçekten çıkartılmıştır. Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği'nde 40 tutum maddesi kalmıştır.

Tablo 4.1. Madde Toplam Korelasyon Değerleri

Tutum maddesi	Madde-Toplam Korelasyon Değeri	Tutum maddesi	Madde-Toplam Korelasyon Değeri	Tutum maddesi	Madde-Toplam Korelasyon Değeri
1	.620	17	.626	33	.652
2	.692	18	.523	34	.647
3	.441	19	.290	35	.562
4	.631	20	.584	36	.248
5	.612	21	.631	37	.431
6	.565	22	.589	38	.344
7	.360	23	.525	39	.328
8	.670	24	.521	40	.240
9	.621	25	.390	41	.473
10	.604	26	.588	42	.417
11	.440	27	.403	43	.420
12	.445	28	.548	44	.542
13	.531	29	.605	45	.508
14	.581	30	.245	46	.513
15	.569	31	.544	47	.475
16	.545	32	.460	48	.428

4.1. Faktör Analizi ve Güvenilirlik Hesaplama Aşaması

4.1.1. Faktör Analizi

Araştırma sürecinde elde edilen veriler, faktör analizi yapmak için uygun olmayabilir. Verilerin, faktör analizi için uygunluğu Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) katsayısı ve Barlett Testi ile incelenebilir. KMO' nun 0.60'tan yüksek, Barlett Testinin anlamlı çıkması, verilerin faktör analizi için uygun olduğunu gösterir (Büyüköztürk, 2003). Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği'nin faktör analizine yeterliliğini

test eden Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) katsayısı 0.940 olarak bulunmuştur. KMO değerinin 0.90'ın üzerindeki değerler “mükemmel” olarak nitelendirmektedir (Sharma, 1996, aktaran Eroğlu, 2008). Dolayısıyla hazırlanan tutum ölçeğinin “mükemmel” olduğu söylenebilir. Ayrıca Barlett Testi ($\chi^2=5722,098$; $df=378$; $p<.05$) anlamlı olarak bulunmuştur.

Tablo 4.2. KMO ve Bartlett's Testi Sonucu

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)	0,940
Bartlett Testi	5722,098
df	378
Sig	.000

$p<.05$

Madde analizleri yapılan tutum maddelerinden sonra, ölçeğin faktör yapısını belirlemek için faktör analizi yöntemlerinden açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır.

4.1.2. Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA)

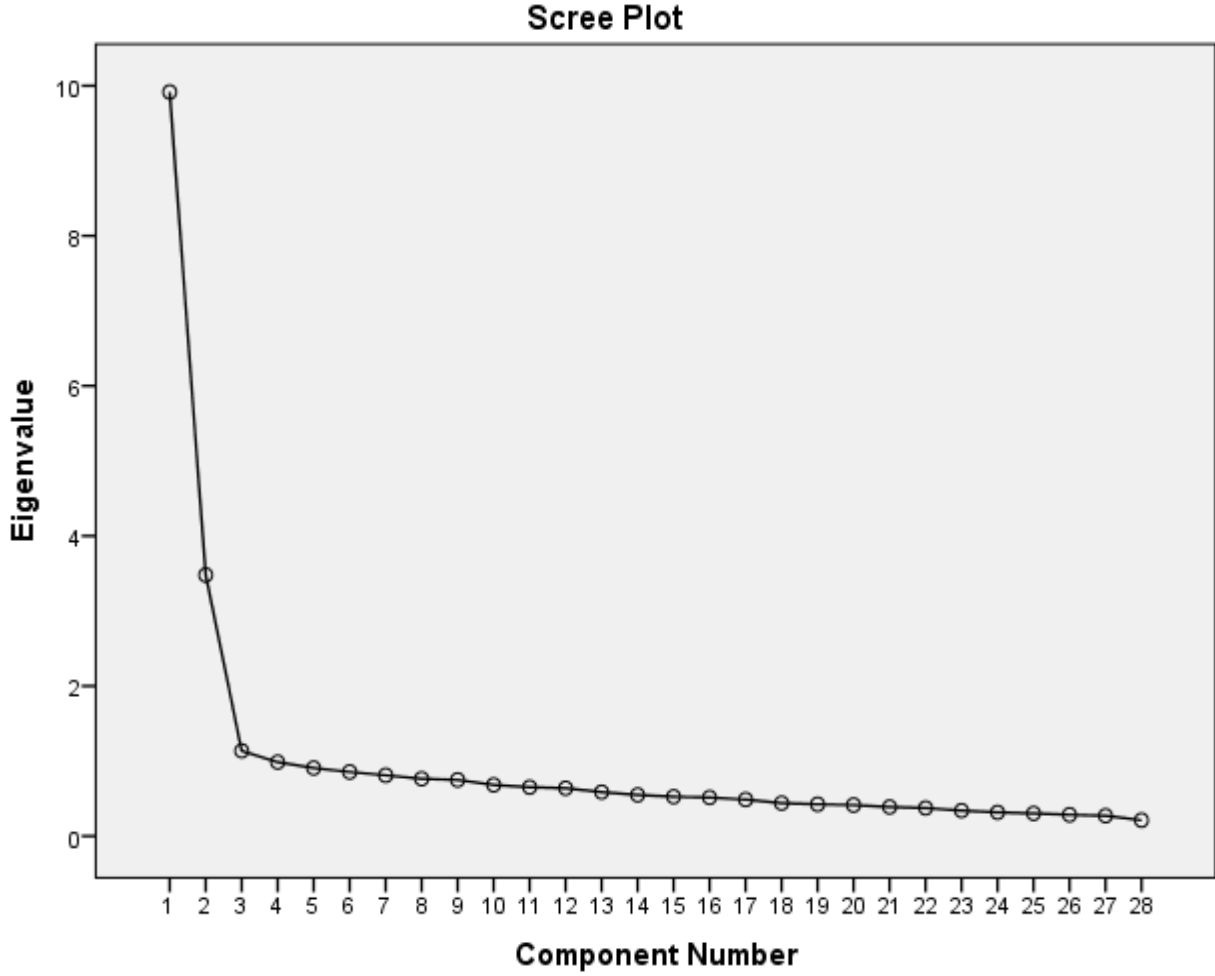
Açımlayıcı faktör analizinde varimax dik döndürme tekniği yapılmıştır. Aday ölçekte bulunan 40 tutum maddesi ile varimax yapılmıştır. Döndürmede ölçek 2 faktörlü olarak bulunmuştur. Yüksek iki faktör yük değeri arasında yer alan maddeler arasındaki farkın 0.10 önerildiği için bu yapıya uymayan ve binişik madde (Büyüköztürk, 2003, s.119) olarak tanımlanan m3, m6, m11, m12, m17, m18, m24, m27, m42, m46, m48 maddeleri ölçekten çıkartılarak 29 madde haline getirilmiştir. Ayrıca m35 maddesi faktör isimlendirmede sıkıntı yarattığı için ölçekten çıkarılmıştır. 28 maddelik tutum ölçeğine tekrar varmax dik döndürme tekniği ile faktör analizi yapılmıştır.

Faktör analizi sonucunda ölçeğin 2 faktörlü bir yapıya sahip olduğu belirlenmiştir. Tablo 4.3'te döndürülmüş temel bileşenler analizi sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 4.3. Döndürülmüş Temel Bileşenler Analizi

Ölçek Maddeleri	Faktörler ve Faktör Yükleri	
	1. Faktör	2. Faktör
m20	.734	
m22	.729	
m16	.694	
m14	.691	
m26	.687	
m44	.684	
m32	.677	
m15	.667	
m47	.650	
m13	.643	
m41	.604	
m29	.596	
m10	.577	
m43	.578	
m37	.544	
m31	.515	
m4		.801
m9		.791
m2		.778
m8		.772
m1		.767
m34		.756
m33		.687
m5		.666
m21		.567
m23		.546
m45		.511
m28		.503

Faktör analizinde ölçek maddelerinin faktör yükü değerlerinin 0.40 veya daha yüksek olmasına, maddelerin faktörlerdeki en yüksek iki yük değeri arasındaki farkın en az 0.10 (Büyüköztürk, 2002) olmasına dikkat edilmiştir. Faktör analizi sonucunda ölçekteki maddelerin iki faktör altında toplandığı belirlenmiş ve scree plot grafiği Şekil 4.1’de verilmiştir.

Şekil 4.1. Ölçeğin Scree Plot Grafiği

Scree Plot grafiği faktör çözümlemesi sonunda, çıkarılacak faktör sayısını belirlemede bir ölçüt seçeneği sunmaktadır (Can, 2013, s.280). Özdeğerlerin bileşenlere göre değişimine bakıldığında, özdeğer çizgisinin eğiminde belirgin bir azalma görülüp özdeğerlerin daha yavaş azalarak kararlı duruma geçtikleri kırılma noktası 2'dir. Buradan da ölçeğin 2 faktörlü çıktığı anlaşılmaktadır.

Analize alınan 28 tutum maddesinin öz değeri birden büyük olan (9.916, 3.479) 2 faktör altında toplanmıştır. Bu faktörler Tablo 4.4'te gösterilmiştir.

Tablo 4.4. İki Faktörlü Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği Faktörlerinin Özdeğerleri, Faktör İçerisinde Yer Alan Madde Sayısı, Faktör Varyansları, Faktör Eklendikçe Artan Varyans Değerleri

Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği Faktörleri	Özdeğerler	Faktör İçerisinde Yer Alan Madde Sayısı	Faktör Varyansları	Faktör Eklendikçe Artan Varyans Değerleri
1	9.916	16	35.415	35.415
2	3.479	12	12.427	47.841

Tablo 4.4'e göre faktörlerin öz değerleri ve açıkladıkları varyans yüzdeleri sırasıyla 1. Faktör, 9.916, %35.415; 2. Faktör 3.479, %12.427'tür. Her iki faktörün birlikte açıkladıkları varyans %47.841'dir.

4.1.3. 1.Faktör ve 2. Faktör

1.Faktör toplam varyansın %35.415'sini oluşturmaktadır. Faktör yük değerleri 0.515 ile 0.734 arasında değişen 16 tutum maddesinin oluşturduğu I. Faktörün verileri Tablo 4.5'te gösterilmiştir.

Tablo 4.5. Birinci Faktörde Yer Alan Tutum Maddeleri ve Faktör Yükleri

1.Faktör	Değişkenler	Tutum Maddeleri	Faktör Yükleri
Cronbach Alpha: 0.914			
	m20	Öğretmenlik mesleği kendine güvenmeyi gerektirir.	.734
	m22	Öğretmenlik sorumluluk isteyen bir meslektir.	.729
	m16	Öğretmenler topluma örnektir.	.694
	m14	Öğretmenlik hem bireylerin hem de toplumun gelişimini elinde tutan üstün bir meslektir.	.691
	m26	Öğretmenlik onurlu bir meslektir.	.687
	m44	Toplumdaki birçok mesleklerin gelişmesinde öğretmenin payı büyüktür.	.684
	m32	Öğretmen sabırlı olmalıdır.	.677
	m15	Öğretmenlik yaparak öğrencilerin yaşamına yön vermeyi önemli buluyorum.	.667
	m47	İyi bir öğretmen değerli bir maden gibidir.	.650
	m13	Öğretmenlik çalışma saatleri dışına da taşan fedakarlık gerektiren bir meslektir.	.643
	m41	Öğretmenlik önemli bir meslektir.	.604
	m29	Tecrübem arttıkça öğretmenlik mesleğinin ciddiyetini daha iyi anlayacağımı düşünüyorum.	.596
	m10	Öğretmenlik mesleği araştırmaya önem vermeyi gerektirir.	.577
	m43	Öğretmenler yardımsever insanlardır.	.578
	m37	Öğretmenlik mesleğinde tarafsız olmak gerekir.	.544
	m31	Mesleğimi daha iyi yapmak için kendimi sürekli geliştiririm.	.515

1.Faktör içinde bulunan 16 tutum maddesi incelendiğinde öğretmenlik özelliklerini ölçen maddelerden olduğu görülmüştür. I. Faktör “**Öğretmen Özelliği**” olarak isimlendirilmiştir. 1. Faktörün cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı 0.914 olarak bulunmuştur.

2. Faktör toplam varyansın %12.427 oluşturmaktadır. Faktör yük değerleri 0.503 ile 0.801 arasında değişen 12 tutum maddesinin oluşturduğu 2. Faktörün verileri Tablo 4.6’da gösterilmiştir.

Tablo 4.6. İkinci Faktörde Yer Alan Tutum Maddeleri ve Faktör Yükleri

II.Faktör	Değişkenler	Tutum Maddeleri	Faktör Yükleri
Cronbach Alpha: 0.904			
	m4	En büyük idealim öğretmen olmaktır.	.801
	m9	Tekrar bir meslek tercihinde bulunmam söz konusu olsa yine öğretmenliği seçerdim.	.791
	m2	Öğretmen olma düşüncesi beni mutlu ediyor.	.778
	m8	Kendimi sık sık öğretmen olarak hayal ederim.	.772
	m1	Benim için en uygun eslek öğretmenliktir.	.767
	m34	Öğretmenlik benim için bir tutkudur.	.756
	m33	Öğretmenlik mesleğini kendime yakıştırıyorum.	.687
	m5	Zor şartlar altında dahi olsam öğretmenlik yapmak isterim.	.666
	m21	Öğretmenlikte başarılı olacağıma inanıyorum.	.567
	m23	Öğretmenlik mesleğinin benim için büyük fırsatlar yaratacağını düşünüyorum.	.546
	m45	En iyi meslekleri sıralasaydım öğretmenliği ilk sıraya koyardım.	.511
	m28	Öğrenim gördüğüm öğretmenlik programını isteyerek seçtim.	.503

II. Faktör içinde bulunan 12 tutum maddesi incelendiğinde öğretmenlik mesleğine yönelik sevgiyi ve mesleğe yönelik değeri içeren maddeler olduğu görülmüştür. II. Faktör “Sevgi ve Değer” olarak isimlendirilmiştir. II. Faktörün cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı 0.904 olarak bulunmuştur.

Ölçekten elde edilen verilerin dağılımının normalliği test edilmiş olup değerler **Tablo 4.7’**de verilmiştir.

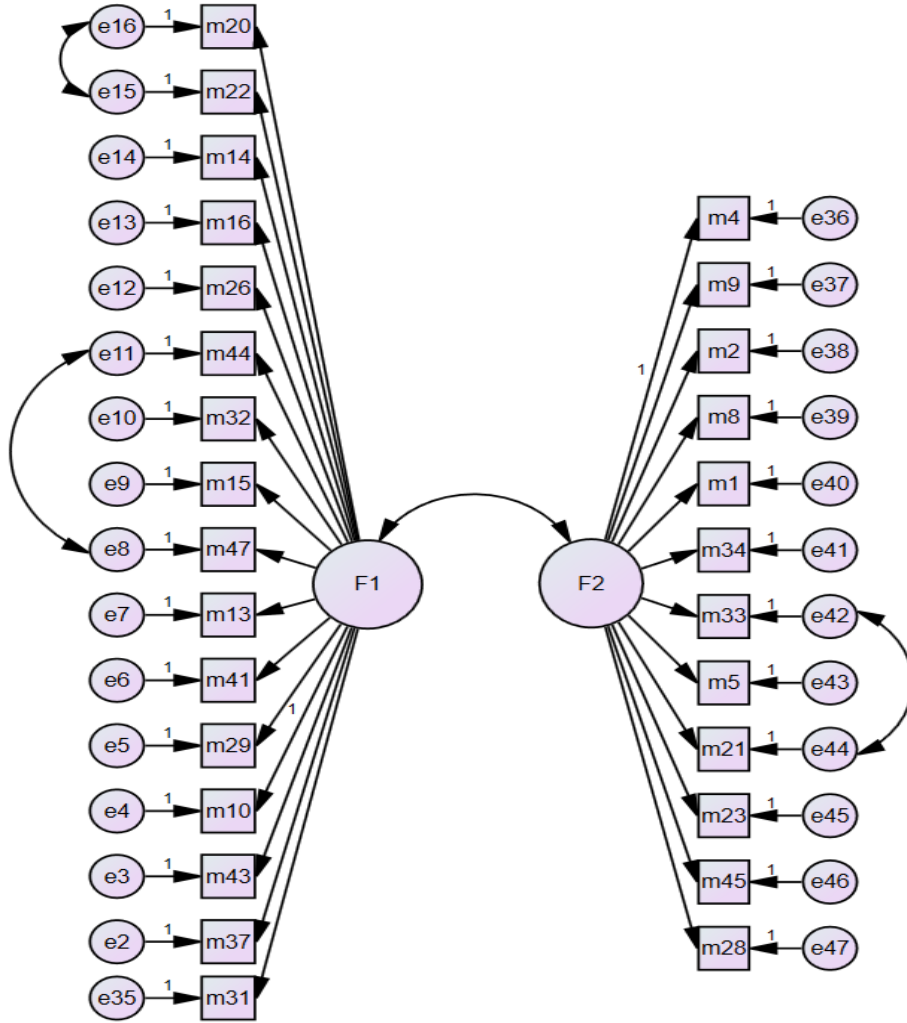
Tablo 4.7. Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının İstatistiksel Değerleri

N	X	Kolmogorov-Smirnov Z	Kurtosis (Basıklık)	Skewness (Çarpıklık)
425	4.12	0.06	-0.944	0.033

Tablo 4.7’ de görüldüğü gibi Basıklık ve Çarpıklık değerleri -1,5-1,5 arasında olduğu için (Tabachnick ve Fidell, 2013) puanların normal dağılım gösterdiği söylenebilir.

4.1.4. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)

Ölçeğin problemi ne derece açıkladığına dair değerler doğrulayıcı faktör analizi yapılarak tespit edilmiştir. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen faktöriyel modeli ve faktör madde ilişkisine ait bulgular Şekil 4.2’de verilmiştir.

Şekil 4.2. Doğrulayıcı Faktör Analizi Uyum Modeli Bulguları

Tablo 4.8. Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Uyum İndeksi	Hesaplanmış Değer	Kabul Edilebilir Değer
χ^2/sd	2.285	$2 < < 3$
GFI	0.882	>.90
CFI	0.919	>.90
RMSEA	0.055	<.08
SRMR	0.031	<.08
TLI	0.911	>.90
IFI	0.919	>.90

GFI=goodness-of-fit index (iyilik uyum indeksi)

CFI=comparative fit index (karşılaştırmalı uyum indeksi)

RMSEA=rootmeansquareerror of approximation (yaklaşık hataların ortalama karekökü)

SRMR=standardizedrootmeansquareresidual (standartlaştırılmış ortalama hataların karekökü)

TLI=Tucker-Lewis Index (Normlaştırılmamış Uyum İndeksi)

IFI=Incremental Fit Index (Fazlalık Uyum İndeksi)

Ölçeğin DFA sürecinde, Ki-Kare uyum testi (χ^2), Karşılaştırmalı Uyum Testi (CFI), Ortalama Hata Kara kökü (RMSEA) gibi birçok uyum indeksi kullanılmaktadır. Elde edilen TLI, IFI, CFI değerlerinin 0.90'dan büyük ve GFI değerlerinin 0.90'a yakın, RMSEA ve SRMR değerlerinin 0.08 den küçük, χ^2/sd değerinin 2 ile 3 arasında olması modelin kabul edilebilir düzeyde olduğunu ifade etmektedir (Hoe, 2008; Sanders ve ark., 2005).

Tablo 4.8'de görüldüğü gibi uyum indeksleri χ^2/sd (ki-kare/serbestlik derecesi)=2.285, RMSEA=0.055, TLI=0.911, IFI=0.919, GFI=0.882 ve CFI=0.919 ve SRMR=0.031 olarak bulunmuştur. DFA ile hesaplanan uyum istatistikleri dikkate alındığında, ölçeğin daha önce belirlenen yapısının toplanan verilerle kabul edilebilir uyum sağladığı söylenebilir.

Doğrulayıcı faktör analizi sonrasında ölçekte yer alan maddeler ve oluşan 2 farklı alt boyut arasındaki ilişkiye ait faktör yükleri Tablo 4.9'da verilmiştir.

Tablo 4.9. DFA ile Elde Edilen Madde Faktör Yükleri ve Açıklanan Varyanslar

Faktörler	Gözlenen	p	β	R^2
Faktör I Öğretmen Özellikleri	Madde 20	***	0.72	0.53
	Madde 22	***	0.72	0.53
	Madde 16	***	0.70	0.49
	Madde 14	***	0.70	0.49
	Madde 26	***	0.69	0.48
	Madde 44	***	0.63	0.40
	Madde 32	***	0.63	0.39
	Madde 15	***	0.69	0.48
	Madde 47	***	0.57	0.33
	Madde 13	***	0.64	0.41
	Madde 41	***	0.56	0.31
	Madde 29	***	0.65	0.42
	Madde 10	***	0.63	0.39
	Madde 43	***	0.51	0.26
	Madde 37	***	0.51	0.26
Madde 31	***	0.55	0.30	
Faktör II Sevgi ve Değer	Madde 4	***	0.77	0.60
	Madde 9	***	0.74	0.55
	Madde 2	***	0.78	0.61
	Madde 8	***	0.76	0.59
	Madde 1	***	0.74	0.56
	Madde 34	***	0.74	0.54
	Madde 33	***	0.69	0.48
	Madde 5	***	0.65	0.43
	Madde 21	***	0.58	0.33
	Madde 23	***	0.52	0.27
	Madde 45	***	0.50	0.25
	Madde 28	***	0.51	0.26

*** Önemli sonuçlar ($p < 0.001$)

Bu ölçeğin gözlenen değişkenleri ile faktörleri arasındaki ilişkiyi gösteren katsayıların kabul edilebilir bir uyum gösterdiği söylenebilir.

Tablo 4.10. Ölçek Boyutlarının Korelasyon Analizi Sonuçları

Boyutlar		Faktör I	Faktör II
Faktör I	r	1	0.487**
	p		0.000
	N	425	425
Faktör II	r	0.487**	1
	p	0.000	
	N	425	425

Ölçeğin boyutları arasında korelasyon katsayıları incelendiğinde Faktör I ile Faktör II arasında $r=0.487$ orta düzeyde, bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Büyüköztürk (2002), korelasyon katsayılarını mutlak değer olarak, 0.70 – 1.00 arasını yüksek düzeyde, 0.70 – 0.30 arasını orta düzeyde, 0.30 – 0.00 arasını düşük düzeyde ilişkili olarak tanımlamıştır.

4.1.5. Güvenilirlik Hesaplama Aşaması

Açımlayıcı faktör analizi yapıldıktan sonra 28 maddelik “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği” için güvenilirlik hesaplamaları yapılmıştır. Tutum ölçeğinin cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı 0.925 olarak bulunmuştur. Bu sonuç ölçeğin güvenilirliğinin “yüksek düzeyde” olduğu şeklinde yorumlanabilir.

4.2. Tartışma

Literatürde yer alan öğretmenlik mesleğine yönelik tutum çalışmaları incelendiğinde, oluşturulan tutum ölçeklerinin bazılarının tek boyutlu, bazılarının ise birden çok boyutlu olduğu, maddelerin olumlu ve olumsuz şekilde hazırlandığı ve ölçeklerin farklı madde sayılarından oluştuğu görülmektedir. Aynı zamanda öğretmenlik mesleğine yönelik tutumların üzerinde durulması gereken önemli bir konu olması ile güncel kalabilmesi amacıyla çalışmaların daha önceden de yapılmış olmasını sağlamıştır. Ülkemizde bilinen eski çalışmalar 1980’li yıllara dayanmaktadır. Örneğin yapılan eski çalışmalardan Özgür 1986’da “Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumu Ölçmeye Çalışan Bir Araştırma” gerçekleştirirken Aşkar ve Erden tarafından 1987 yılında “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği” (ÖMYTÖ) çalışması yapılmıştır. Ancak yapılan literatür araştırmasında üzerinde durulan konu öğretmenlik mesleğine karşı tutum olsa da çalışma sonucunda ortaya çıkan ölçek maddeleri farklı boyutlardan ve madde sayılarından oluşmaktadır. Örneğin Tanrıoğen’in (1997) geliştirdiği “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği (ÖMYTÖ)” 52

maddeden, Özgür (1986) tarafından hazırlanan öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği 33 maddeden, Üstüner (2006) tarafından geliştirilen ölçek 34 maddeden, Aşkar ve Erden (1987) tarafından oluşturulan “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği” 10 maddeden oluşmaktadır. Erkuş ve ark., (2000) tarafından geliştirilen 22 maddelik “Öğretmenliğe İlişkin Tutum Ölçeği (ÖİTÖ)” 9 olumlu, 13 olumsuz olmak üzere toplamda 22 maddelik tek boyuttan oluşmaktadır. Semerci (1999) tarafından geliştirilmiş olan “Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum Ölçeği” 8’i olumsuz, 22’si ise olumlu 30 maddelik bir ölçektir.

Başbay ve ark., (2009) tarafından geliştirilen anket ise 10 olumlu ve 10 olumsuz toplam 20 maddeden oluşmaktadır. Çapa ve Çil (2000) tarafından “Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi” çalışmasında oluşturulan ölçek 13 olumlu ve 19 olumsuz olmak üzere 32 maddeden oluşmaktadır. Demirel ve Ünişen (2018) tarafından gerçekleştirilen “Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi” çalışmasında 28 maddelik ölçek geliştirilmiştir. Çetin (2006) tarafından geliştirilen öğretmenlik mesleği tutum ölçeği 15’i olumsuz 20’si olumlu 35 maddeden oluşmaktadır.

Alanyazında aynı ölçeğin farklı örneklemelere uygulanmasının yanında branş bazında hazırlanmış tutum ölçekleri de bulunmaktadır. Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi (Tufan ve Güdek, 2008), Ortaöğretimde Beden Eğitimi Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirilmesi (Yanık ve Çamlıyer, 2013), Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları (Akkuzu ve Akçay, 2008) bu çalışmaların bazılarıdır.

Öğretmen adaylarının yanında lise öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının belirlendiği çalışmalara da literatürde yer verilmiştir. Örneğin Lise Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğe Yönelik Tutumları ile Mesleki Değerleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Toraman ve Çelik, 2021), Anadolu Öğretmen Lisesi ve Düz (Genel) Lise Çıkışlı Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması (Çetin, 2003) şeklinde söylenebilir.

Akkaya ve Özdemir (2017)’in yapmış olduğu çalışmada ise formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının tutumunu belirlemek amacıyla kullanılacak güvenilir ve geçerli likert tipi tutum ölçeği geliştirmiştir. Pedagojik formasyon programı öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemek için yapılan

çalışmalar ise Eraslan ve Çakıcı (2011), Kartal ve Afacan (2012), Yalçın İncik ve Kılıç (2014), Tosun ve Bayram (2017) şeklinde sıralanabilir.

Literatür incelendiğinde sınıf eğitimi, türkçe eğitimi, fen bilimleri eğitimi, sosyal bilimler eğitimi ve öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını bazı değişkenlere göre incelemek amacıyla pek çok araştırma da bulunmaktadır. Çapa ve Çil'in (2000) "Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi", Aslan ve Akyol'un (2006) "Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Ve Mesleki Benlik Saygılarının İncelenmesi", Akpınar ve ark., (2006) "Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları", Bozdoğan ve ark., (2007) "Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları", Gürbüz ve Kışoğlu'nun (2007) "Tezsiz Yüksek Lisans Programına Devam Eden Fen-Edebiyat ve Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları (Atatürk Üniversitesi Örneği)", Temizkan'ın (2008) "Türkçe Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Araştırma" Dönmez ve Uslu'nun (2013) "Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları" bu çalışmalardan bazılarıdır.

Alanyazında çalışmalar var olsa da hızla değişen dünyada algıların ve tutumların da hızla değişeceği göz önüne alındığında yeni çalışmaların yapılması hem literatüre hem de araştırmacılara yeni katkılar sağlayacaktır. Değişen dünyanın yeni eğilim ve yönelimlerine göre bugün ve gelecekte eğitimci olarak çalışacak olan öğretmen adaylarının mesleğe karşı tutumlarının ne olduğunun bilinmesi meslek öncesi eğitimde onlara ne tür bir eğitim verilmesi gerektiği konusunda yol gösterecektir (Üstüner, 2006). Bu nedenle geliştirilen ölçek öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını ölçmek için kullanılmaya uygundur. Bu ölçekle öğretmenlere, eğitim fakültesi öğrencilerine ve formasyon eğitimi alan diğer fakültelerdeki öğretmen adaylarına uygulama yaparak daha kapsamlı çalışmalar öğretmenlik mesleğine karşı tutumların belirlenmesine yardımcı olabilir.

Çetin (2006) tarafından geliştirilen öğretmenlik mesleği tutum ölçeği sevgi, değer ve uyum olmak üzere üç alt boyuttan oluşurken Aşkar ve Erden (1987) tarafından geliştirilen "Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği" (ÖMYTÖ) Çapa ve Çil (2000) tarafından geliştirilip yeniden öğretmen adaylarına uygulanmış ve ölçeğin "öğretmenlik mesleğini sevme", öğretmenlik mesleğinde kendine güven" ve öğretmenlik mesleğine duyulan saygı", Demirel ve Ünişen (2018) tarafından tutum ölçeğinde değer

verme, mesleki tükenmişlik, ilgisizlik ve mesleki gelişime açıklık olmak üzere dört alt boyuttan oluşurken başka çalışmalarda geliştirilen ölçeklerin tek boyutlu olduğu görülmektedir (Üstüner, 2006; Akkaya ve Özdemir 2017; Kahramanoğlu ve ark., 2018)

Literatür incelendiğinde Türkiye'deki eğitim fakültelerinin farklı bölümlerinde öğrenim gören öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının belirlenmesine ve tutumların çeşitli değişkenler açısından incelenmesine yönelik pek çok araştırmanın (Yüksel, 2004; Kılıç, 2006; Özbek, 2007; Pehlivan, 2008; Bulut, 2009; Kartal, 2009; Aksoy, 2010; Demirtaş ve ark., 2011; Tekerek ve Polat, 2011) olduğu da görülmektedir.

Bu çalışmaların yanında literatürde öğretmenlik mesleğinde profesyonellik, kaygı, tutum ve mesleği seçme nedenlerine yönelik geliştirilen ölçme araçları vardır: (Özgür,1986; Semerci, 1998; Çetin, 2003; Çetin, 2006; Üstüner,2006; Akkuzu, 2012; Yanık ve Çamlıyer, 2013; İlhan, Arslanergün ve ark., 2015; Göçer Şahin ve Gelbal 2016, Köklükaya ve Güven Yıldırım 2016).

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Ölçek Geliştirmeye İlişkin Sonuç

Bu araştırmaya, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Fen Bilgisi Eğitimi, Türkçe Eğitimi, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Matematik Eğitimi, Sınıf Eğitimi, Okul Öncesi Eğitimi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık anabilim dallarında öğrenim gören 425 öğretmen adayı katılmıştır. 70 maddelik öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği madde toplam korelasyon değerleri göz önüne alındığında ve faktör analizi sonucunda 28 maddeye inmiştir. Aynı zamanda “Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği”nin iki boyutlu olduğu da tespit edilmiştir. Ölçeğin cronbach alpha güvenilirlik katsayısı 0.925 olarak bulunmuştur. Bulunan değerden ölçeğin oldukça güvenilir bir ölçek olduğu söylenebilir.

Gelecekte eğitim kurumlarında çalışacak olan öğretmen adaylarının mesleğe karşı tutumlarının ne olduğunun bilinmesi meslek öncesi eğitimde onlara ne tür bir eğitim verilmesi gerektiği konusunda yol gösterecektir. Bu amaçla, bu çalışmada eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarını belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirilmiştir.

Eğitim sistemi içinde öğrenciler üzerinde etkisi diğer faktörlerden daha yüksek olan unsur öğretmenlerdir. Öğretmenlerin mesleğe yönelik olumlu tutumları bireyin kendini yeterli hissetmesini, üstüne düşen sorumluluğu eksikliği olmadan yerine getirmesini, çocuklara daha iyi yaklaşmasını, araştırmacı olmayı, çağın getirmiş olduğu yeniliklere açık olmayı sağlar. Aynı zamanda öğretmenin yanında toplumun da olumlu tutuma sahip olmasını ve gelecek nesli oluşturan öğrencilerin yetiştirilmesinde katkılar sağlayacaktır.

5.2. Öneriler

Meslek öncesi dönemde öğretmen adaylarının tutumlarını geliştirecek dersler verilebilir.

Öğretmen adaylarına uygulanan bu ölçek hizmet döneminde olan öğretmenlere de uygulanarak dönemin öğretmen ihtiyaçları doğrultusunda tutumları olumlu yönde geliştirilebilir.

Öğretmen adaylarının uygulama ders sayısı artırılabilir.

Öğretmen adaylarının staj (okul deneyimi) süreleri uzatılarak çocuklarla daha çok zaman geçirmeleri sağlanabilir.

Öğretmen adaylarının demografik özelliklerine göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının farklılaşmasının nedenleri araştırılabilir. Geliştirilen bu ölçek başka üniversitelerin eğitim fakültelerindeki öğretmen adaylarına, pedagojik formasyon öğrencilerine ve lisede öğrenim gören öğrencilerle gerçekleştirilerek çalışma genişletilebilir. Böylelikle çalışmaları daha geniş kapsamlı bir hale getirip öğretmenliğe mesleğe yönelik tutumları karşılaştırılabilir.

Geliştirilen bu ölçek öğretmen adaylarının yanında görev yapan öğretmenlere, uygulanarak da tutumlar belirlenebilir. Uygulanan tutum ölçeğinin yanında öğretmen adaylarına ve öğretmenler ile görüşmeler yapılarak dönemin siyasi, ekonomik şartları göz önünde alınarak çalışmanın kapsamı genişletilebilir.

Öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının akademik olarak meslekte başarılı olmaya etkisinin büyük olduğu göz önüne alındığında bu tutumları olumsuz çeviren durumlar belirlenerek önlenabilir, düzenlenebilir veya geliştirilebilir. Böylece olumsuz tutumu olumluya çevirerek öğretmenlerin meslek hayatları daha başarılı olacaktır. Aynı zamanda olumlu tutuma sahip öğretmenlerin öğrencileri de derslerine motive olarak başarılarını artırabilirler.

5.2.1. Uygulayıcılara Öneriler

Yapılan araştırmada veri toplama aracı öğretmen adaylarına online olarak sunulmuştur. Ancak bu şekilde veri toplandığında geçersiz yanıtların toplanması çalışmanın geçerlik ve güvenilirliğini etkilemiştir. Bu nedenle verilerin yüz yüze toplanması önerilebilir.

Bu çalışma eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarıyla yapılmıştır, gelecekte bu konuda araştırma yapmak isteyen kişiler, devlet ya da özel sektörde çalışan öğretmenlerle çalışabilirler.

Yapılan araştırmada nicel yöntemler kullanılmıştır, bu konuda çalışmayı düşünenler nicel yöntemlere ek olarak nitel yöntemler de kullanabilirler.

6. KAYNAKÇA

- Acat, M. B., ve Yenilmez, K. (2004). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin motivasyon düzeyleri. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12, 126-140.
- Akbulut, O. E. & Karakuş, F. (2011). Ortaöğretim fen ve matematik öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Eğitim Araştırmaları ve İncelemeleri*, 6(6), 489-496.
- Akkaya, F. (2009). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(6), 27 - 42.
- Alberts, C., Mbalo, N. F., & Ackermann, C. J. (2003). Adolescents' perceptions of the relevance of domains of identity formation: A South African cross-cultural study. *Journal Youth and Adolescence*, 32(3), 169- 184. <https://doi.org/10.1023/A:102.259.1302909>.
- Alkhateeb, H. M. (2013). Attitudes Towards Teaching Profession of Education Students in Qatar. *Comprehensive Psychology*, 2, 01-05.
- Allport, G. W. (1966). Attitudes in the History of Social Psychology, in Jahoda, M and Warren, N (eds.) *Attitudes: Selected Readings* England: Penguin Books Limited.
- Allport, G. W. (1935). Attitudes. In *Handbook of social psychology*. Edited by C. Murchison, (s.798-844). Worcester, MA: Clark Univ. Press.
- Alsop, S. (2003). Science education and affect. *International Journal of Science Education*, 25(9), 1043-1047.
- Anderson, L. W. (1988) "Attitude measurement: Attitudes and their measurement". In Keeves, J. P. (Ed.); *Educational research methodology, and measurement: An International handbook*. New York: Pergamon Press
- Arkonaç, S. (2008). *Sosyal Psikolojide İnsanları Anlamak: Deneysel ve Eleştirel Yaklaşımlar*. Ankara: Nobel.
- Aşkar, P., ve Erden, M. (1987). Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 12(121), 8-11.
- Austin, G.G. (1979). The effects of student teaching and pre-testing on student teacher's attitude. *The journal of Experimental Education*, 48, 36 – 38.
- Aydın, M.S. (2017). Kütahya İlinde Bulunan İlköğretim Kurumları İkinci Kademede Öğrenim Gören Öğrenci ve Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Beden

- Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Görüş ve Tutumlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- Aydın, R., ve Sağlam, G. (2012). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının belirlenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(2), 257-294.
- Bagozzi, R. P. & Burnkrant, R. E. (1985) "Attitude organization and attitude-behavior relation: A reply to Dillon and Kumar". *Journal of Personality and Social Psychology*, 49 (1), 47-57.
- Ballantine, J.H., Spade, J.Z., & Stuber, J.M. (2018). *School and society; A sociological approach to education. The USA: Sage Publications.*
- Balyer, A., ve Özcan, K. (2014). Choosing teaching profession as a career: Students' reasons. *International Education Studies*, 7(5), 104-115. <https://doi.org/10.5539/ies.v7n5p104>.
- Bhatt, G.D. (2001). Organizasyonlarda bilgi yönetimi: teknolojiler, teknikler ve insanlar arasındaki etkileşimin incelenmesi. *Bilgi yönetimi dergisi*, 5(1), 68-75.
- Borich, G.D. (1977). Sınıf davranışını ölçmede geçersizliğin kaynakları. *Öğretim Bilimi*, 6(3), 283-318.
- Bozdoğan, A. E., Aydın, D., & Yıldırım, K. (2007). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 83-97.
- Breckler, S. J. (1984). Empirical validation of affect, behavior, and cognition as distinct components of attitude. *Journal of personality and social psychology*, 47(6), 1191.
- Britt, S. H. (1958) *Social Psychology of Modern Life*. Rinehart and Co. Inc., New York.
- Bulut, H., Doğar, Ç. (2006). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumlarının İncelenmesi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 13-27.
- Bulut, İ. (2009). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının değerlendirilmesi (Dicle ve Fırat Üniversitesi Örneği). *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 13–24
- Büyüköztürk, Ş. (2012). Örneklemeye yöntemleri. *Ders notları*. Balıkesir Üniversitesi: Balıkesir.
- Byrne, B. M., Baron, P., & Campbell, T. L. (1993). Measuring adolescent depression: Factorial validity and invariance of the Beck Depression Inventory across gender. *Journal of Research on Adolescence*, 3(2), 127-143.
- Can, A. (2013). *SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nice Veri Analizi*, Pegem Akademi, Ankara.

- Chakraborty, A., & Mondal, B.C. (2014). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Amerikan Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(6), 120-125.
- Creswell, J. W. (2016). *Araştırma Deseni Nitel, Nicel ve Karma Yöntem Yaklaşımları*. Eğiten Kitap, Ankara.
- Çakır, Ö. (2005). Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı ve Eğitim Fakülteleri İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı Öğrencilerinin Mesleğe Yönelik Tutumları Ve Mesleki Yeterlik Algıları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 6(9), 27-42
- Çapa, Y., ve Çil. N. (2000). Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları: Farklı Değişkenler Açısından Bir İnceleme. *Hacettepe University J. Educ.*, 18, 69-73.
- Çapri, B. ve Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen adaylarının öğretmenliği ilişkin tutum ve mesleki yeterlik inançlarının cinsiyet, program ve fakültelerine göre incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 33-53.
- Çapri, B., ve Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutumları ve mesleki öz-yeterlik inançlarının cinsiyet, program ve fakülterine göre incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 33-53.
- Çelikten, M., Şanal, M., ve Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik Mesleği ve Özellikleri. *Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 207-237.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. Ve Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli SPSS ve LISREL Uygulamaları*, s.221, Pegem Akademi, Ankara
- Dabat, Z. (2010). The Relation Between the (Class Teacher) Students' Attitudes Towards Teaching Profession and the Level of Teaching Competency With Reference to Various Variables. *Journal of Education and Sociology*, 4, 41-46.
- Darling-Hammond, L., & Bransford, J. (2005). *Preparing teachers for a changing world: What teachers should learn and be able to do*. Hoboken, NJ: Jossey Bass/John Wiley.
- Demirci, C. (2002) Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği XI. Eğitim Bilimleri Kongresi, 23-26 Ekim, Yakın Doğu Üniversitesi, Lefkoşa
- Doğan, C. (2002). Uludağ Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutum ve Düşünceleri. XI. Eğitim Bilimleri Kongresi, 23-26 Ekim, Yakın Doğu Üniversitesi, Lefkoşa.
- Eagly, A.H. (2007). The Advantages Of An Inclusive Definition Of Attitude. *Social Cognition*, 25(5), 582-602.

- Erdoğan, İ. (1999). İşletmelerde Davranış. (10. basım). İstanbul: Evrim Basımevi.
- Erkuş, A. (1994). Psikolojik Terimler Sözlüğü. Ankara: Doruk Yayınları.
- Erkuş, A., Sanlı, N., Bağlı M. T., ve Güven, K. (2000). Öğretmenliğe ilişkin tutum ölçeği geliştirilmesi. Eğitim ve Bilim, 116, 27–33.
- Eroğlu, A. (2008). Faktör analizi. Ş. Kalaycı (Ed.), SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri (3. Baskı, s.320-331). Asil yayın dağıtım.
- Festinger, L. (1957). Social comparison theory. Selective Exposure Theory, 16(401), 3.
- Fishbein, M. (1967) Readings in Attitude: Theory and Measurement. John Wiley & Sons, New York.
- Good, C.V. (1973). Dictionary of Education. New York, McGraw- Hill Book Company, p.49.
- Gökçe, A. (2019). Dördüncü Sınıf Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Güdek, B. (2007). Eğitim fakültesi müzik eğitimi anabilim dalı 1. ve 4. sınıf öğrencilerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarının öğrenciye ait farklı değişkenler açısından incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gürbüz, H., ve Kışoğlu, M. (2007). Tezsiz yüksek lisans programına devam eden fen-edebiyat ve eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları (Atatürk Üniversitesi örneği). Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi, 9(2), 71-83.
- Hacıoğlu, F., ve Alkan, C. (1997). Öğretmenlik Uygulamaları, Ankara: Alkım Yayınları.
- Hacıömeroğlu, G., ve Şahin Taşkın, Ç. (2010). Fen bilgisi öğretmenliği ve ortaöğretim fen ve matematik alanları (OFMA) eğitimi bölümü öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 11(1), 77-90.
- Heider, F. (1958). Kişilerarası İlişkilerin Psikolojisi .
- Hongkachern, T., & Memon, K. (2020). Characteristics and Attitude Towards Teaching Profession of Science Teaching Student in Teaching Professional Practices From Faculty of Education Bansomdejchaopraya Rajabhat University. Journal of Education Naresuan University, 22(2), 113-124.

- Hoşgörür, V. Kılıç, O., ve Dündar, H. (2002). Kırıkkale Üniversitesi sınıf öğretmenliği programı öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilimleri Dergisi, 8(16), 91-100.
- Hovland, C. I., Janis, I. L., & Kelley, H. H. (1953). Communication and persuasion. İnceoğlu, M. (2010). Tutum, Algı ve İletişim. İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınları.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1976) İnsan ve insanlar: Sosyal psikolojiye giriş. Ankara: Sosyal Bilimler Derneği Yayınları.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1999). Yeni İnsan ve İnsanlar. İstanbul. Evrim Yayınevi.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2005). Yeni insan ve insanlar. İstanbul: Evrim Basım Yayım.
- Karahan, H. (2005). Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Coğrafya Öğretmenlerinin Diğer Öğretmenlerle Öğretmenlik Tutumları Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karatekin, K., Merey, Z., ve Keçe, M. (2015). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(1), 70-96.
- Kartal, T., ve Afacan, Ö. (2012). Pedagojik Formasyon Eğitimi Alan Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(24), 76-96.
- Kırgız, A.Y. (2010). Öğrencilerin İngilizce Dersine Ait Tutumları ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki. Yüksek Lisans Tezi. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Kilimci, A. S. (2011). Türkiye’de öğretmen olmak. Türkiye’de öğretmen yetiştirme içinde, (s. 117-133). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Korkmaz, G., ve Sadık, F. (2011). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Mesleki Tutumlarının Sosyo Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 20(1), 121- 138.
- Kothandapani, V. (1971) "Validation of feeling, belief, and intention to act as three components of attitude and their contribution to prediction of contraceptive behavior". Journal of Personality and Social Psychology, 19, 321-333.
- Kumar, R. V. (2016). Attitude of postgraduate students towards the teaching profession. MIER Journal of Educational Studies, Trends and Practices, 6(2), 193- 203.
- Kültekin, S. (2006). Bilgi toplumu ve eğitim programları. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir.

- Lašek, J., & Wiesenbergová, Š. (2007). Öğretmen adaylarının mesleklerine yönelik tutumları. *The New Educational Review*, 13(3-4), 129-138.
- M.E.G.S.B. (1987). Milli Eğitim Temel Kanunu ile İlköğretim ve Eğitim Kanunu. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Maliki, A. E. (2013). Attitude of Teachers' In Yenagoa Local Governmen Area Bayelsa State Nigeria, Towards the Teaching Profession: Counselling Implications. *International Journal of Research In Social Sciences*. 2, 61-67.
- McKeachie, W.J. (1994). Öğrenci motivasyonu, bilişi ve öğrenmesi: Wilbert J. McKeachie onuruna yazılan denemeler. Routledge.
- MEB. (1973). Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Raporu, Ankara:1973.
- MEB. (2013). Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı Uygulama Kılavuzu (ortaokul 5-8. Sınıflar). Ankara.
- Middlebrook, P. N. (1974) Social and modern life. New York: Alfred A. Knopf.
- Mordi, C. (1991). Nijeryalı ilkokullarda öğrencilerin bilime yönelik tutumlarıyla ilişkili faktörler. *Bilim ve Teknolojik Eğitimde Araştırma*, 9(1), 39-49.
- Odikeye, M. N., & Nnaekwe, K. (2018). Influence of teachers' attitude towards teaching profession on under graduate non-education students perception of teacher education. *International Journal of Academic Research in Progressive Education and Development*, 7(4), 67-79. <https://doi.org/10.6007/IJARPED/v7- i4/4833>
- Oppenheim, A. N. (1966). Questionnaire design and attitude measurement. New York: Basic Books.
- Oral, B. (2004). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. *Eğitim Araştırmaları*, 15(4), 88-98.
- Oruç, N. (2011). Öğretmenliğin Türk Stajyer Öğretmenler Tarafından Bir Meslek Olarak Algılanması: Öğretmen Olmaya Yönelik Tutum. *International Journal of Humanities and Social Science*, 1(4) 83 - 87.
- Osgood, C., Suci, G., & Tannenbaum, P. (1975). The measurment of meaning. University of Illinois. s.190-198
- Osunde, A. U. & Izevbigie, T. I. (2006). An assessment of teachers' attitude towards teaching profession in Midwestern Nigeria. *Education*, 126(3), 462 – 467.
- Öncül, R. (2000), Eğitim ve Eğitim Bilimleri Sözlüğü, İstanbul, MEB. Yayınları.
- Özbek, R. (2007). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etmelerinde Kişisel, Ekonomik ve Sosyal Faktörlerin Etkililik Derecesine İlişkin Algıları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(1), 145–159.

- Özcan, M. (2011). *Bilgi Çağında Öğretmen Türk Eğitim Derneği İktisadi İşletmesi*, Ankara.
- Özden, Y. (1999). *Eğitimde Dönüşüm Eğitimde Yeni Değerler*, Ankara: Pegem A Yayınları, s.9.
- Pancholi, A., & Bharwad, A. B. J. (2015). Student-teachers' attitude towards teaching profession. *International Journal of Research in Humanities and Social Sciences*, 3(8), 40-43
- Pehlivan, K. B. (2004). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ve Okul Tutumları Arasındaki İlişki. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 14(4), 211-218.
- Pektaş, M., ve Kamer, S. T. (2011). Fen bilgisi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(4), 829-850.
- Randel, B., Stevenson, H.W., & Witruk, E. (2000). Attitudes, beliefs, and mathematics achievement of German and Japanese high school students. *International Journal of Behavioral Development*, 24(2), 190-198.
- Remmers, H. H., Gage, N. L., & Rummel, J. F. (1960) *A Practical Introduction to Measurement & Evaluation*. Harper and Brothers, New York.
- Resmî Gazete. (1973). Milli Eğitim Temel Kanunu. Retrieved from: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf>.
- Richardson, V. (2003). Preservice teachers' beliefs. In J. Rath, A.C. McAninch (Eds.)
- Rosenbarg, M., & Hovland, C. I. (1960). *Research on communication and Attitude. Attitude and Attitude change* John Wiley and Sons. Inc, Publisher, New York.
- Saks, K., Soosaar, R., & Ilves, H. (2016). The students' perceptions and attitudes to teaching profession, the case of Estonia. In 7th International Conferece on Education and Educational Psychology, Rhodes, Greece.
- Saracaloğlu, A. S., Bozkurt, N., Serin, O., ve Serin, U. (2004). Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarını etkileyen faktörler. *Çağdaş Eğitim*, 29(311), 16-27.
- Schibeci, R. A., & Riley, J.P. (1986). Öğrencilerin geçmişinin ve algılarının bilim tutumları ve başarısı üzerindeki etkisi. *Bilim öğretiminde Araştırma Dergisi*, 23(3), 177-187.
- Sindhu, T. (2013). A study of attitude and work commitment of teachers towards teaching profession.

- Sözer, E. (1996). Üniversitelerde öğrenim gören öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 7-21
- Şeker, H., Deniz, S., ve Görgeç, İ. (2005). Tezsiz yüksek lisans öğretmen adaylarının öğretmenlik yeterlikleri üzerine değerlendirmeleri. *Kuram ve uygulamada eğitim yönetimi*, 42(42), 237-253.
- Şenel, H. G., Demir, İ., Sertelin, Ç., Kılıçaslan, A., ve Köksal, A. (2004). Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum ve Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki. *Eğitim Araştırmaları*, 15(4), 99-109
- Şişman, M. (2004). Öğretmenliğe giriş. (7. Ed.). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Tanel R., Kaya Şengören, S., ve Tanel Z. (2007). Fizik Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(2), 1-9.
- Tanrıöğen, A. (1997). Buca Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(3), 55–67.
- Tavşancıl, E. (2010). Tutumların Ölçülmesi ve Spss ile Veri Analizi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Temel, A. (1990). Fen-Edebiyat Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarına Öğretmenlik Formasyon Programının Etkisi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 180-191
- Temizkan, M. (2008). Türkçe öğretmeni adaylarının mesleklerine ilişkin tutumları üzerine bir değerlendirme. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(3), 461-486.
- Temizkan, M., ve Sallabaş, M. E. (2009). Öğretmen Adaylarının Okuma ve Yazmaya Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(27),155–176
- Tezbaşaran, A. A. (1997). Liket tipi ölçek geliştirme kılavuzu. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Thurstone, L. L. & Chave, E. J. (1929). *The Measurement of Attitude*. University of Chicago Press, Chicago.
- Tomsik, R. (2016). Choosing teaching as a career: Importance of the type of motivation in career choices. *TEM Journal*, 5(3), 396-400.
- Tunç, S. (2019). Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları İle Öğretmen Stratejilerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adıyaman.

- Üstün, E., Erkan, N., ve Akman, B. (2004). Türkiye de okul öncesi öğretmenliği öğrencilerin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(1).
- Üstüner, M. (2006). Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 12(1), 109- 127.
- Watt, H. M.G., Richardson, P.W., Klusmann, U., Kunter, M., Beyer, B., Trautwein, U., & Baumert, J. (2012). Motivations for choosing teaching as a career: An international comparison using the FIT-Choice scale. *Teaching and Teacher Education*, 28, 791-805. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2012.03.003>.
- Yılmaz, M., Bayraktar, R., ve Gökkurt-Özdemir, B. (2017). Pedagojik Formasyon Eğitimi Alan Öğretmen Adaylarının Mesleğe İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. *JRES*, 4(2), 50-58.
- Zarzulawmi, W. (2019). Attitude of secondary school teacher of aizawl district towards teaching profession. Unpublished master dissertation, University of Mizoram, Tanhril.

EKLER

EK-1

KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ ETİK KURUL DEĞERLENDİRME VE KARAR FORMU

Değerlendirme Talebinde Bulunan Kişi/Kurum	Safiye Selin FİDAN		
Değerlendirme Başvuru Tarihi	26.04.2024		
Değerlendirilmesi Talep Edilen Eserin/Araştırmanın Adı	“Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları: Ölçek Geliştirme Çalışması”		
Değerlendirilmesi Talep Edilen Araştırma/Ölçek/Anket/Görüşme Formu			
Değerlendirmeyi Yapan Etik Kurul	KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ FEN VE MÜHENDİSLİK BİLİMLERİ BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİK KURULU		
Değerlendirme Toplantı Bilgileri	Yeri	Tarihi	Saati
	Fen Edebiyat Fakültesi Toplantı Salonu	13.08.2024	14:00
Karar No	Karar Tarihi	13.08.2024	
	Karar No	2024/01/05	
Karar Sonucu	(X) Kabul	(X) Oybirliği	
		() Oy Çokluğu	
	() Ret	() Oybirliği	
		() Oy Çokluğu	

Etik Kurulumuz, yukarıda başvuru bilgileri yer alan eser/araştırma için toplanarak bilimsel araştırmalar ve yayın etiği açısından değerlendirme yapmış ve aşağıda gerekçesi açıklanan karar(lar)ı almıştır:

Karar ve Gerekçesi

Safiye Selin FİDAN'a ait “Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları: Ölçek Geliştirme Çalışması” başlıklı araştırmanın, bilimsel araştırmalar etiği açısından yapılan değerlendirme sonucunda kabulüne ancak YÖK Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi 4. Maddesinin 2/g fıkrasına göre araştırma verilerinin yayımlanabilmesi için araştırma yapılan kurumdan resmi izin alınması sorumluluğunun araştırmacıya ait olduğuna *oy birliğiyle karar verildi.*

Etik Kurul Başkanı
Prof. Dr. Faruk SELÇUK

EK-2

Değerli Öğretmen Adayı,

Bu ölçek Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla geliştirilmektedir. Bu amaç doğrultusunda ölçek uygulanarak sizden veriler toplanacaktır. Araştırma kapsamında toplanan veriler sadece bilimsel amaç doğrultusunda kullanılacak olup başka hiçbir amaç için kullanılmayacaktır. Lütfen hiçbir ifadeyi yanıtsız bırakmayınız. Yardımınız ve içtenliğiniz için teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Özlem AFACAN

Yüksek Lisans Öğrencisi Safiye Selin Fidan

DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER

1. **Cinsiyetiniz:** () Kız () Erkek
2. **Öğrenim gördüğünüz sınıf düzeyi:** () 1.sınıf () 2.sınıf () 3.sınıf () 4.sınıf
3. **Öğrenim gördüğünüz bölüm:** () Okul Öncesi Eğitimi () Sınıf Eğitimi () Sosyal Bilgiler Eğitimi () Fen Bilgisi Eğitimi () Türkçe Eğitimi () Matematik Eğitimi () PDR Eğitimi
4. **Mezun olduğunuz lise türü:** () Anadolu Lisesi () Anadolu imam hatip lisesi () Fen Lisesi () Meslek Lisesi () Sosyal Bilimler Lisesi () Diğer (.....)
5. **Annenizin eğitim durumu:** () Okur yazar değil () İlkokul mezunu () Ortaokul mezunu () Lise mezunu () Üniversite mezunu
6. **Annenin meslek durumu :** () işçi ()memur () serbest ()emekli () Ev hanımı ()diğer
7. **Babanızın eğitim durumu:** () Okur yazar değil () İlkokul mezunu () Ortaokul mezunu () Lise mezunu () Üniversite mezunu
8. **Babanın meslek durumu :** () işçi ()memur () serbest ()emekli ()diğer.....
9. **Ailenizin ortalama gelir düzeyi:** () 0-5.000 () 5.001-10.000 () 10.001-18.000 ()18.001-25.000 ()25.001-35.000 ()35.001-50.000 () 50.001 ve üstü
10. **Yaşadığınız yer :** () köy ()ilçe ()il ()büyükşehir
11. **Ailenizde öğretmen var mı :** () evet ()hayır

	ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUM ÖLÇEĞİ MADDELERİ	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1.	Öğrenim gördüğüm öğrenim programını isteyerek seçtim.					
2.	Tecrübem arttıkça öğretmenlik mesleğinin ciddiyetini daha iyi anlayacağımı düşünüyorum.					
3.	Toplumdaki birçok mesleklerin gelişmesinde öğretmenin payı büyüktür.					
4.	Tekrar bir meslek tercihinde bulunmam söz konusu olsa yine öğretmenliği seçerdim.					
5.	Mesleğimi daha iyi yapmak için kendimi geliştiririm.					
6.	İyi bir öğretmen değerli bir maden gibidir.					
7.	Öğretmenlik yaparak öğrencilerin yaşamına yön vermeyi önemli buluyorum.					
8.	Öğretmenlik mesleğinde tarafsız olmak gerekir.					
9.	Öğretmenlikte başarılı olacağıma inanıyorum.					
10.	Öğretmenlik mesleği araştırmaya önem vermeyi gerektirir.					
11.	Öğretmenlik mesleğini kendime yakıştırıyorum.					
12.	Öğretmenlik sorumluluk isteyen bir meslektir.					
13.	Zor şartlar altında dahi olsam öğretmenlik yapmak isterim.					
14.	Öğretmenlik önemli bir meslektir.					
15.	Öğretmenlik benim için bir tutkudur.					
16.	Benim için en uygun meslek öğretmenliktir.					
17.	Öğretmenler yardımsever insanlardır.					
18.	En iyi meslekleri sıralasaydım öğretmenliği ilk sıraya koyardım.					
19.	Öğretmenlik çalışma saatleri dışına da taşan fedakarlık gerektiren bir meslektir.					
20.	Öğretmenlik mesleğinin benim için büyük fırsatlar yaratacağını düşünüyorum					
21.	Öğretmen sabırlı olmalıdır.					
22.	Öğretmenlik onurlu bir meslektir.					
23.	Kendimi sık sık öğretmen olarak hayal ederim.					
24.	Öğretmen olma düşüncesi beni mutlu ediyor.					
25.	Öğretmenlik hem bireylerin hem de toplumun gelişimini elinde tutan üstün bir meslektir.					
26.	Öğretmenler topluma örnektir.					
27.	En büyük idealim öğretmen olmaktır.					
28.	Öğretmenlik mesleği kendine güvenmeyi gerektirir.					

CERTIFICATE of participant

This is to certify that

Yüksek Lisans Öğrencisi Safiye Selin Fidan

In oral and technical presentation, recognition and appreciation of research contributions to

“3. BİLSEL INTERNATIONAL AHLAT SCIENTIFIC RESEARCHES CONGRESS”

08-09 JUNE 2024, BİTLİS/TÜRKİYE

with the paper entitled

“ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUM ÖLÇEKLERİNİN İNCELENMESİ”

Dr. Bahar ALTUNOK
General Coordinator

Dr. Nurten Ebru ÖZDEMİR
Head of Organization Committee

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER	
Adı Soyadı:	Safiye Selin FİDAN
Uyruğu:	Türkiye Cumhuriyeti
Orcid Numarası:	0000-0003-0260-3258

EĞİTİM BİLGİLERİ	
Lisans	
Üniversite:	Kırşehir Ahi Evran
Fakülte:	Eğitim Fakültesi
Bölümü:	Matematik ve Fen Eğitimi
Mezuniyet Yılı:	2019
Yüksek Lisans	
Üniversite:	Kırşehir Ahi Evran
Enstitü:	Fen Bilimleri
Anabilim Dalı:	Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi
Programı:	Fen Bilgisi Eğitimi
Mezuniyet Yılı:	2024

Tezden Üretilen Makaleler ve Bildiriler
Uluslararası Konferans ve Sempozyumlarda Sunulan Bildiriler Fidan, S.S. & Afacan. Ö. (08-09 June 2024). Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeklerinin İncelenmesi, 3. Bilisel International Ahlat Scientific Researches Congress, Sözlü Bildiri, Bitlis/Türkiye